П'ять автографів Гомера

У Каталозі «Борисфен-Березань. Початок Античної епохи в Північному Причорномор'ї. До 120-річчя археологічних розкопок на острові Березань» Державного Ермітажу наведені фото листа на свинцевій пластині і надані аналогічні матеріали по чотирьох лапідарним пам'яткам. [1] П'ятий лапідарний пам'ятник, так званий камінь Мастор (теж з колекції Ермітажу), був проаналізований ще в 2001 р. з використанням методики читання прихованих віршів [2]. Результати розшифровки опубліковані в книзі «Гомер. Іманентна біографія» (Тези). [3, 4] До неї повернемося нижче, бо, як з'ясувалося, всі приховані вірші в п'яти лапідарних пам'ятниках пов'язані між собою спільними акро-, мезо-, теле-віршами і тому являють собою єдиний комплекс, подібний Пантеону. Так що, перший випадок прочитання прихованих віршів у тексті був виконаний в 2001 р. на так званому камені Мастор [3, 4], другий - був зроблений в серпні 2012 р., для «листа Ахіллодора» на свинцевій пластині [5], а третій - представлений тут.

Основні мотиви створення прихованих віршів Гомером і причини відсутності відкритої його біографії викладені в статті [6]. Гомер розробив хронологію і календар, вельми близький до сучасного. Початок відліку числа днів і років велося від 16 липня 776 р. до н.е., тобто в хронології Гомера це був 1-й день 1-го року. У роки проведення Олімпіад до загального числа днів у році додавався один день. [7] У 2007 р. мною була розпочата робота по систематичному викладу доказів Тез імманентної біографії Гомера [3, 4], з опорою на давньогрецькі тексти Гомера. У травні 2008 р., коли були складені таблиці всіх імен і назв «Іліади» та «Одіссеї», в них були виявлені приховані пятііменні вірші. Вони були оформлені у вигляді гімнів Пеанів і Олімпов. В Пеанах використовувалися тільки оригінальні імена, а в Олімпах - всі імена, з повторними, в порядку їх згадування в тексті. Однак, читання прихованих віршів виявилося аж ніяк непростою справою, бо вимагає точного знання біографії Гомера. А цього можна досягти тільки після прочитання і взаємного пов'язання всіх дат і подій всього матеріалу. Тому з 2008 р. робота ведеться шляхом циклічного вдосконалення читання загального масиву з приблизно 4900 прихованих віршів, з поступовим наближенням до авторського задуму. За останні роки мною попередньо (робота не закінчена) відновлені приховані вірші в «Іліаді», «Одіссеї», «Гімнах», в творах Гесіода (це псевдонім Гомера), «Аргонавтика» (це плагіат Аполлонія Родоського) та інших.

Перш, ніж перейти до розгляду 5-ти лапідарних пам'ятників, кілька відомостей про методику реставрації прихованих віршів. У монографії [2] наведена методика читання прихованих текстів, перевірена на першоджерелах від Біблії до візантійських, древнеболгарського і давньоруських літописів. Там же показано, що в П'ятикнижжі Мойсея є пятііменні вірші, підписані іменами Мойсея і Давида [2, с. 309-311]. Методика читання прихованих віршів лапідарних текстів відрізняється від реставрації відкритого прочитання тих же самих текстів, а також від прочитання таких же віршів в епосах Гомера. Нижче буде показано, що оформлення тексту лапідарних пам'ятників дійшло до нас від самого Гомера, хоча епіграфісти датували їх I-II ст. Але, дати, зазначені в прихованих віршах, служитимуть спростуванням цього висновку. Тут потрібно звернути увагу на те, що вихідний текст лапідарних пам'ятників був записаний заголовними буквами, а адаптація тексту до сучасної орфографії виконана великими або малими буквами. При цьому у виборі імен є певне свавілля, яке може відрізнятися від авторського вибору. У наведених нижче випадках прочитання відкритого тексту для кожної пам'ятки вибір імен підпорядкований утриманню відкритого тексту, і це правильно. На це орієнтував нас і сам Гомер, створюючи цей текст. Однак, потрібно мати на увазі, що запис тексту прописними буквами давав можливість приховати ті імена, які були потрібні для таємного тексту, складеного з пятііменних віршів. З цього випливає, що, як правило, прихованих імен може бути виділено більше, ніж їх виявлено з прочитання відкритого тексту, і вони можуть носити самий незвичайний вид, навіть без підтримки їх переведення в словниках.

Крім того, приховані тексти Гомера насичені числами, датами подій і днів народження героїв, які часто замінювали їх імена. Роль цифр в той час, як відомо, виконували букви алфавіту. Тож часто Гомер становив імена, які насправді представляли собою позначення потрібних дат. Причому, основна відмінність прихованих віршів епосів і лапідарних текстів в датування подій або днів народження героїв полягала в наступному. Епоси представляють собою розгорнуті пісні досить великого обсягу. При цьому Гомер нумерував кожне ім'я, вказуючи для нього номер пісні в епосі, номер гекзаметра у пісні, порядковий номер імені у пісні і, нарешті, нумерувалися по порядку в кожній пісні все пятііменні вірші. І ці всі номери брали участь, при використанні всіх 4-х арифметичних правил, для позначення дня і року події. Зрозуміло, що таких можливостей немає у лапідарних текстах. Тому для них характерно, більш надійне позначення дат через поєднання букв в кожному імені та суміжних з ними словами, відбирали безперервно від початку імені чи від кінця. Три основних принципи відбору букв-цифр для позначення дат наведені в статті [5].

Спільним для всіх видів прихованих віршів ϵ те, що в них не витримуються правила граматики та синтаксису. Основна увага звертається на алегоричний переклад стрижневого сенсу слова. Це не стосується імен в їх основному значенні. Гомер, наприклад, для опису імені Музи, однаково використовує імена Гери і Літо, бо вони мають суміжний алегоричний сенс «Бажана». Інший аспект полягає в нашаруванні кількох алегоричних смислів для уточнення змісту. Основний спосіб вловити алегоричний сенс - це знайти тренд його стрижневого значення, підтримуючий зміст перекладу всього вірша. Нарешті, часто поруч з іменами Гомер ставить суміжні слова, які або передають зміст алегоричної сенсу імені, або вказують напрям його перекладу.

Існуюча невизначеність і удаване свавілля в прочитанні алегоричного сенсу, у визначенні дат, компенсується пошуком їх в інших місцях і джерелах, тобто набором статистики. Тому Гомер часто дублює дати і розповіді про події. Важливим, при оцінці, тих дат чи інших подій, котрі вперше зустрічаються, є знання основних контурів біографії Гомера [3, 4]. Нарешті, структуризація прихованих віршів з п'яти імен, організована в два роду гімнів - Пеани та Олімпи, що теж допомагає вирішувати завдання їх реставрації. Наприклад, міста, в яких жив Гомер, Елай і Ольвія, часто переводяться в епосах як «олива» і «щаслива», тобто записані з малої літери. Зміст текстів прихованих віршів показує те, в якому вигляді вони були присутні в оригіналі.

У Гомера твори все структуровані і гармонійні. Так, в кінці цього дослідження виявилося, що тексти всіх цих п'яти пам'ятників пов'язані між собою єдиними Олімпом і Пеаном. Причому, вірші об'єднаного Пеана пов'язані між собою акро-, мезо-, і теле-віршами, з новим змістом. Саме цей зміст зумовив правильність реставрації кожного з пам'ятників. Тут представлений остаточний вигляд цієї реставрації, отриманий методом послідовного наближення. З3-річний досвід роботи з текстами Гомера остаточно переконав мене в тому, що, якщо ви нібито зустріли помилку у Гомера, - шукайте її в себе. Він не помилявся і був точний у всьому через те, що володів абсолютною пам'яттю і високою швидкістю мислення та арифметичних розрахунків. Говорячи інакше, дослідник завжди повинен сповідувати презумпцію невинуватості древніх текстів.

Пам'ятник № 1

Розглянемо з Каталогу Ермітажу текст, записаний на Плиті білого мармуру, прикрашеної рельєфним акротерієм, з присвятою Ахіллу Герою (273. Б64.239, І-ІІ ст.), Показана на Рис. 1. [1, с. 149] Цитуємо, наведені в Каталозі, адаптовані давньогрецькі тексти та їх переклад:

Рис. 1

Έπὶ ἄρχοντος Εύρησιβίου Άναξιμένους τό β' οί περί Διονύσιον Άλεξάνδρου (ισο) άγορανόμοι Ιναρμαζος Κουκοδωνος Βαταγος Αδωλου Ρευρομαρος Σειπελαγου Διονυσόδωρος Βουδει εύχαριστήριν Άχιλλεϊ ήΡωι Ροιρομαροσ Σιπελαγου ἔγραψεν

при архонті Еврісібіі, сина Анаксимена, обраним вдруге, агораноми на чолі з Діонісієм, сином Олександра, Інармаз, син Кукодона, Батагов, син Сіпелага, Діонісодор, син Будія, (принесли) подячний дар Ахілла Герою; написав Ревномар, син Сіпелага

Пеан: імена і назви, в порядку їх згадування в листі на мармуровій плиті № 1.

№	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
1.1	Έπὶ (ἄ ρχοντος) Εύρησι- βίου	(вождь в 167 рчерез 53 д. після 85 д.) Задумав життєпис в 138 д. 167 р.	(599 244) 705-296
1.2	Άναξιμέ-νος (τό β' οί)	2-го вождя потужного, народ. на <i>один</i> день пізніше мене, <i>нар. в 61 д. 119 р.</i> (одного з 2-х близнюків)	(109)126:125-1071 (1633=1638 283 1154=1160)
1.3	(περι) Διο-νύσιον	(в 85 д.167 р. убив) Діонісія в 48 л.	(1285-1453) 410
1.4	Άλεξάνδρου (ισο άγορ)	Олександр (рівний народу народ. в 127 р. в 328 д.)	76 (834 24)
1.5	(ανόμο- ς) Ινα -ρμαζος	1.(підло 20 чол.) у 16-літн. агоранома задушили спокусниці	(156) 824-227-1045=1055
1.6	Κο-υκοδωνος	Кикону <i>народ. в 263 д. 102 р.</i> вино з	975=945-1807=1159
1.7	Βαταγος	Шипа ската вождю <i>в 80 д. 165 р.</i>	292-25
1.8	Αδ-ωλου	Смертельна отрута в Аїд з народж. в 80 д. 131 р.	33-1805=1166 Tipo
1.9	Ρευρ -ομαρος	народж. в 105 д. 114 р в Горшику-Послала	1704-1169
1.10	Σειπελ-αγου	<u>2. моя Богиня морська</u> в 51 р.	1466=774-1276
1.11	Διονυσο-δωροσ	за Діонісія подарунок в 303 д. 165 р.	410-443
1.12	Βουδ-ει (εύχαριστή-ριν)	на Будінів бенкеті в 51 р. (народж. в 105 д. 114 р.)	302 (715)
1.13	Άχιλ-λεἴ (ήρωι)	народ. в 61 д. 119 р. зубилом Ахілла-Героя (нар. в 62 д. 119 р.)	13-1016
1.14	Ρ(ε)οιρομ-αροσσι	<i>і народ. в 105 д. 114 р.</i> Кохану на мармурі	1447-1160=148-1053
1.15	Πελαγου (ἔγρα-ψεν)	3. Моряків (прославив моїх) <i>в 138 д. 167 р.</i>	1471-1276 (453-1795=1590)

В початковому тексті лапідарного напису виділено 16 імен, з них після введення імені «Героя» як допоміжний слова до імені Ахілла, повинно вийти три пятііменних вірша Пеана, оскільки всі імена оригінальні. У двох останніх іменах переподілени букви для того, щоб не повторювалися імена (1.9) і (1.10). Три
букви практично не читаються на пам'ятнику (див. Рис. 1) після імені Олександр і перед словом агорономи.
Вони на пам'ятнику (6-й рядок від початку) взяті в круглі дужки ($I\Sigma O$) і записані такими, якими вони повинні бути з прочитання прихованих віршів. Перша буква на пам'ятнику (I) чітко читається, що стосується
інших двох, то вони ледь проглядаються. Схоже на те, що поет їх сам стесав. Причиною тому цілком могло
бути те, що вони читалися, як рік народження Паріса = Олександра, і це могло позначити його, як правлячу
особистість в очах сучасників. За всім цим могла розкритися і природа читання прихованих віршів. Як би
там не було, але це результат сумнівів Автора. Погано читаються останні букви також і в передостанньому
рядку на пам'ятнику (ΣIII). Вони залишені в редакції видання. Хоча не зайве зауважити, що тут цілком могло читатися (дві букви ZH на Рис. 1 цілком проглядаються) в скороченні справжнє ім'я Гомера - ZHT ($\Delta \Sigma$),
як підпис Автора. Пам'ятник зберігся, і сучасні методи досліджень епіографічних написів цілком дозволяноть провести перевірку зроблених тут припущень.

Тепер випишемо три вірша Пеана з перекладом. Для цього введемо такі позначення прихованих віршів LPV.2.1., Де L (Lapidary) -лапідарний, PV - Пеана (Paian) гімну вірш (Verse), далі номера пам'ятника (нумеруємо в порядку виявлення) і вірша в пам'ятнику. Це необхідно для каталогізації всіх прихованих віршів, які будуть виявлені в лапідарних пам'ятниках. У давньогрецькому тексті букви-цифри виділені жирним шрифтом, а в перекладі - курсивом.

- LPV.1.1. Ἐπὶ (ἄρχοντος) Εύρησι-βίου Ἀναξιμέ-νος (τό β' οί) (περι) Διο-νύσιον Ἀλεξάνδρου (ισο άγορ) (ανόμος) Ινα-ρμαζος
- LPV.1.2. Κο-υκοδωνος Βαταγος Αδ-ωλου Ρευρ-ομαρος Σειπελ-αγου
- LPV.1.3. Διονυσο-δωροσ Βουδ-ει (εύχαριστή-ριν) Άχιλ-λεϊ (Ήρωι) P(ε)οιρομ-αροσσι Πελαγου (ἔγρα-ψεν)
- **LPV**.1.1. Вождь в 167 р.- через 53 д. після 85 д. задумав-життєпис в 138 д. 167 р. 2-го вождя потужного, народився на один день пізніше мене, нар.в 61 д. 119 р., одного з 2-х близнюків в 85 д. 167 р. убив Діонісія в 48 л. Олександр, рівний народу нар. в 127 р. в 328 д. підло 20 чол. у 16-річної агоранома задушили спокусниці.
- **LPV**.1.2. Киконої в нар. в 263 д. 102 р. вино з шипа ската вождю в 80 д. 165 р. смертельну отруту

в Аїд з нар. в 80 д. 131 р. - в горщиках - послала моя Богиня морська в 51 р. **LPV**.1.3. За Діонісія подарунок в 303 д. 165 р. на Будінів бенкеті в 51 р. нар. в 105 д. 114 р. нар. в 61 д. 119 р. зубилом Ахілла-Героя нар. в 62 д. 119 р. і нар. в 105 д. 114 р. кохану на мармурі моряків (прославив моїх) в 138 д. 167 р.

В першому вірші LPV.1.1 йдеться про те, що через 53 дні після загибелі Ахілла в 85 день, тобто в 138-й день 167 р. (30 листопада 609 р. до н.е.) Гомер, що народився в 61 день 119 р., задумав створити життєпис свого брата-близнюка Ахілла («Іліаду»). Тут дати отримані з допоміжного слова йрхоитос і читаються вони буквально так: один вождь в 167 р. «Еπі-через 57 днів», тобто йде нашарування сенсу слова «архонти» і дат, що містяться в ньому. Таке ж накладення смислів спостерігається і в імені 1.2 Άνα ξ ι- μένος (τό β 'οί): само по собі ім'я Анаксіменос перекладається як «Вождь потужний». День народження позначений числом ξι, тобто 61-й день, а приставка Άνα «понад» позначає число α - 1 і дію, тобто додати до 61 дню потрібно ще один. Ахілл, як відомо, народився на день пізніше Гомера, тобто в 62-й день 119 р. [2, 3] За ім'ям слідують допоміжні слова (τ ó β 'oí), які слід читати «оі = оіо ς -один з 2-х (β ') tó = τ о $\tilde{\upsilon}$ τо - близнюків», як синонім звернення - «з одного боку і з іншого боку». У допоміжному слові при імені Діонісій (π єрі) позначений $\pi \epsilon = 85$ -й день і при зворотному читанні $\pi \epsilon \rho \iota = 167$ р. загибелі Ахілла. Крім того, тренд другій частині передбачає рі = ріїуос - «збайдужіло, умертвіння». Тут Ахілл названий Діонісієм тому, що він був убитий п'яним. Останнє ім'я вірша Ινα-ρμαζος носить штучний характер і створено Гомером для опису загибелі Ахілла у 16-річної спокусниці-троянки, дочки агоронома. Закінчення μαζός = μαστός - «сосок, вим'я, розпуста, шнур звероловної мережі», дає можливість перевести ім'я Інармаз, як «у 16-річної агоранома задушений спокусниці» [8, с. 1055]. Допоміжне слово а́уорανόμος потрібно розділити на два самостійних слова. Це не заважає використанню його для позначення вцілому вигляді, як «дочки агоранома». При цьому, по-перше, самостійність другій частині слова ανόμος - «підло, злочинно», дає можливість використовувати в закінченні слова останню літеру $\varsigma = 20$, тобто Ахілл був підло задушений 20-ю воїнами троянців. По-друге, перша частина слова агорономи άγορ дає можливість, з одного боку, виділити в ньому фразу «ά-один, як άγορ- народ або рівний народу». З іншого боку, не перериваючи цифровий ряд, послідовно можна вилілити день народження Олександра уо = 37, тобто 365-37 = 328 день. Саме тому і було висловлено вище припущення про те, що погано читаються три букви перед словом агороном позначали рік народження: 100 = 127 р. Як бачимо, Гомер вважав за потрібне назвати дату народження головного вбивці Ахілла, Паріса, який народився 7 червня 649 р. до н.е. Ще раз треба підкреслити, що без поділу слова άγορ- ανόμος на дві незалежні частини, не можна виокремити в одному слові дві дати з двох кінців слова, бо порушується при цьому основний принцип безперервного відбору букв для цифрових позначень. Втім, можливо, коли Гомер спланував прочитання дня народження, то він вирішив прибрати рік, щоб явно не впадало в очі поєднання імені та року народження, наступних один за одним. Таким чином, датою створення лапідарного пам'ятника № 1 Гомера слід вважати 30 листопада 609 р. до н.е. У ці дні Троянська війна ще тривала і результат її не був ясний. Відразу після загибелі Ахілла, Агамемнон взагалі збирався піти на кораблях додому в Грецію, але втрутився Одіссей = Гомер і повернув його назад. В середині березня 609 р. до н.е. Троя була розгромлена. Троянські царі Пріам і Паріс були вбиті Неоптолемом, син помстився за свого батька Ахілла.

Другий вірш **LPV**.1.2 говорить про те, як Музі (нар. в 105 д. 114 р.) Гомера вдалося відправити на той світ в 303 д. 165 р. головного противника їхні родини троянського прихильника і скіфського царя Пана (нар. в 263 д. 102 р.), котрий на 35 років вигнав батька Гомера (нар. в 303 д. 100 р.) зі своєї батьківщини. Вона передала в глиняному горщику вино з отрутою морського ската і Пану на бенкеті це вино було піднесено служницею, її дочкою Тіро (нар. в 80 д. фракийске плем'я Кікони, а $\omega \nu o \varsigma = o i \nu o \varsigma - «вино»$. Ім'я Батагос також ділимо на дві частини: $B \alpha \tau = B \alpha \tau \iota \varsigma - «скат»$, а

αγος- «вождь». Ім'я Адол ділимо на дві частини з наступними прочитанням їх трендів: $A\delta =$ Ҳιδης - «Аїд» і ωλου = ὅλλῦμι - «смертельний» [8, с. 1805=1166]. В імені Ревномар - Рευρоμαρος міститься вказівка на Музу, його теж ділимо на дві частини. Перша частина вказує на день і рік народження Музи: 105 д. 114 р. Трендом другій частині імені є слово υρ = ΰρχη- «глиняний горщик», а в третій частині: ομαρος = ὁμαρτέω - «послати». В останньому імені Сіпелаг, друга частина перекладається як «морська», а перша частина має два прочитання: Σει = θεῖος - «богиня», а друге - «моя».

Тепер звернемося до давньогрецького тексту 21-й пісні «Іліади» для того, щоб знайти підтвердження описаним подіям в лапідарному пам'ятнику. Але, перш за все зазначимо наступне. Визначено, що в кожної пісні епосів можна виділити два роду гімнів, складених з пятііменних віршів. Гімни, складені з вперше згаданих імен, названі Пеанами, а складені з усіх імен і назв, в порядку їх згадування, названі Олімпами. Вдалося з'ясувати, що спочатку Гомер почав створювати ще під стінами Трої «Каталог кораблів» в 617 р. до н.е. Якщо його виокремити з 2-й пісні «Іліади», то можна побачити, що він складений майже суцільно з нових імен, тобто за формою це був гімн Пеан. Ідея створення епосу прийшла Музі, коли в Ольвії-1 проходила тризна по Ахіллу. Вона запропонувала Гомерові написати епос, який прославляє героя-переможця, на противагу його загибелі. А оскільки в цей час Гомер знаходився під впливом «Каталогу кораблів», то всі три перші розглядаються тут пам'ятника були створені у формі Пеанів. А ось 4-й пам'ятник, написаний через півтора року вже містив повторювані імена і в ньому можна було скласти гімн Олімп. Випишемо імена і назви з давньогрецького тексту 21-й пісні «Іліади», який охоплює 44-46-е приховані вірші Олімпу, в таблицю імен, наведену нижче. Давньогрецький текст взятий з [9]:

τομεν Ούλυμπον δὲ Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ. ἄρχε· σὰ γὰρ γενεῆφι νεώτερος· οἰ γὰρ ἔμοιγε καλόν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην καὶ πλείονα οἶδα.

440 νηπύτι' ὡς ἄνοον κραδίην ἔχες· οὐδέ νυ τῶν περ μέμνηαι ὅσα δὴ πάθομεν κακὰ Ἰλιον ἀμφὶ μοῦνοι νῶὶ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν μισθῷ ἔπι ἡητῷ· ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλεν.

445 ἤτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν πέρι τεῖχος ἔδειμα εὐρύ τε καὶ μάλα καλόν, ἵν' ἄρρηκτος πόλις εἴη· Φοῖβε σὰ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες Ἰδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύχου ὑληέσσης.

άλλ' ὅτε δὴ μισθοῖο τέλος πολυγηθέες ώραι εξέφερον, τότε νῶὶ βιήσατο μισθὸν ἄπαντα 450 Λαομέδων ἔκπαγλος, ἀπειλήσας δ' ἀπέπεμπε. σύν μεν ο γ' ηπείλησε πόδας καὶ χείρας ύπερθε δήσειν, καὶ περάαν νήσων ἔπι τηλεδαπάων. στεῦτο δ' ὁ γ' ἀμφοτέρων ἀπολεψέμεν οὕατα χαλκῷ. νῶι δὲ ἄψορροι κίομεν κεκοτηότι θυμῶ 455 μισθοῦ χωόμενοι, τὸν ὑποστὰς οὐκ ἐτέλεσσε. τοῦ δὴ νῦν λαοῖσι φέρεις χάριν, οὐδὲ μεθ' ἡμέων πειρά ὤς κε Τρώες ὑπερφίαλοι ἀπόλωνται πρόχνυ κακῶς σὺν παισὶ καὶ αἰδοίης ἀλόχοισι τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ εκάεργος Απόλλων. 460 εννοσίγαι' οὐκ ἄν με σαόφρονα μυθήσαιο ἔμμεναι, εἰ δὴ σοί γε βροτῶν ἕνεκα πτολεμίξω δειλών, οὶ φύλλοισιν ἐοικότες ἄλλοτε μέν τε ζαφλεγέες τελέθουσιν άρούρης καρπὸν ἔδοντες, 465 άλλοτε δὲ φθινύθουσιν ἀκήριοι. άλλὰ τάχιστα παυώμεσθα μάχης οἱ δ' αὐτοὶ δηριαάσθων. ως άρα φωνήσας πάλιν ετράπετ' αίδετο γάρ ρα πατροκασιγνήτοιο μιγήμεναι έν παλάμησι. τὸν δὲ κασιγνήτη μάλα νείκεσε πότνια θηρῶν 470 "Αρτεμις άγροτέρη, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον φεύγεις δή εκάεργε, Ποσειδάωνι δε νίκην πάσαν ἐπέτρεψας, μέλεον δέ οἱ εῦχος ἔδωκας. νηπύτιε τί νυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὕτως; μή σευ νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω εύχομένου, ώς τὸ πρὶν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν, 475 άντα Ποσειδάωνος ἐναντίβιον πολεμίζειν. ως φάτο, την δ' ού τι προσέφη εκάεργος Απόλλων, άλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίη παράκοιτις

Олімп: імена і назви, в порядку їх згадування в 44-46 прихованих віршах XXI пісні «Іліади»

№ індексу	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
Si .21.438.216	(Οὔλυμπον δὲ) Διὸς (ποτὶ)	(на Олімп) Божеств. нар. в 105 д. 114 р. (приб.)	411 (1361=1395)
Si .21.442.217	Ιλιον ἀμφὶ	з Іліона <i>в 125 д. 167 р.</i>	822 <i>365-218-(44-21)=124 ∂</i> .
Si .21.443.218	Λαομέδοντι	до Народу з властителем	1012+1061
Si .21.444.219	Διὸς (ἐλθόντες)	Батьком нар. в 303 д.100 р.(приб.) в 365-219+21=167 р.	411 (512=669)
Si .21.446.220	Τρώε-σσι (πόλιν)	<u>44.до 3-х міст заснов. в 23 р. в 446-365+44=125 д.</u>	1652 (1340)
Si .21.448.221	(πόλις εἴη) Φοῖβε	(в місті нар. в 105 д. 114 р. прийшла) Блискуча	(1340 461) 1740
Si.21.449.222	Ιδης ἐν κνημ- οῖσι	Ідея в 130 д. 167 р. в 365-222+45-21=167 р.	809
Si.21.452.223	Λαομέδων	Народу властительніцю <i>нар. в 448-365+21=105д</i> .	1012+1061
Si .21.459.224	Τρῶες (ὑπερφι'-αλοι)	Осінила в 130 д. 167 р. (зухвала нар. в 105 д. 114 р.)	1652 (1681)
Si.21.461.225	Απόλλων	<u>45. нар. в 61 д. 119 р.Аполл</u> нар.в.461-365+(45-21)=119	207
Si.21.471.226	(θηρῶὐ)* Αρτεμις	(героїч. епос) нар. в 105 д. 114 р. Артеміда нар.в 114р.	240 <i>365-226-(46-21)=114 p</i> .
Si.21.472.227	Ποσειδάωνι (δὲ νίκην)	Створ.нар. в 472-365-46=61д.(о перем.нар. в 62 д.119 р	1338, 1446 (1134) «Іліада»
Si .21.477.228	Ποσειδάωνος(ἐναντίβ- ιον)	Предлож.(наперекір загибелі <i>в 85 д. 167 р.) нар в.62 д.</i>	1338 477-365-46-4=62
Si .21.478.229	Από-λλων (άλλα)	$B~167~p$. Аполлону (про брата-близнюка $g~138~\partial$.)	207 (82=83)
Si .21.479.230	Διὸς (αιδ -οίη)	<u>46.у Отця (в Аїді нар. в 105 д. 114 р.)</u> в 479-365=114 р.	411 478-365+(46-21)=138

ΟVi.21.44. (Οὔλυμπον δὲ) Διὸς (ποτὶ) Ιλιον Λαομέδοντι Διὸς (ἐλθόντες) Τρώε- σσι (πόλιν) ΟVi.21.45. (πόλις εἴη) Φοῖβε Ιδης ἐν κνημ-οῖσι Λαομέδων Τρῶες (ὑπερφί- αλοι) Απόλλων ΟVi.21.46. (θηρῶν) Αρτεμις Ποσειδάωνι (δὲ νίκην) Ποσειδάωνος (ἐναντίβ- ιον) Από- λλων (ἀλλα) Διὸς (ἀἰδ- οίη)

OVi.21.44. На Олімп Божествена нар. в 105 д. 114 р. прибула з Іліону в 125 д. 167 р. до народу з володарем Батьком нар. в 303 д. 100 р. прибули в 125 д. 167 р. до трьох міст заснов. в 23 р.
OVi.21.45. В місті нар. в 105 д. 114 р. прийшла блискуча ідея в 130 д. 167 р. народа властітельницю осінила в 130 д. 167 р. зухвала нар. в 105 д. 114 р. Аполлону нар. в 61 д. 119 р.
OVi.21.46. Героїчний епос нар. в 105 д. 114 р. Артеміда створити нар. в 61 д. про переможця нар. в 62 д. 119 р. запропонувала наперекір загибелі в 85 д. 167 р. нар. в 62 д. в 167 р. Аполлону про брата-близнюка в 138 д. у отця в Аїді нар. в 105 д. 114 р.

Щоб зрозуміти історичні передумови похорону Ахілла, потрібно повернутися до подій 2-х річної давності. Нижче наведемо тексти Пеана з 16-й пісні «Іліади» з описом загибелі скіфського царя Пана, головного противника сім'ї Гомера 13 травня 611 р. до н.е. Тоді йшла ще Троянська війна і вся сім'я перебувала в Елає (нині турецький м. Седдюльбахір), а чоловіки в 13 км. від Елая, через протоку Дараданелли, воювали з троянцями у Іліона. Муза Гомера залишалася на батьківщині, на острові Березань. Відразу після загибелі Пана почалася боротьба за владу трьох її синів від Пана і трьох від Гомера. Клеопатра, як мати своїх дітей, прибула в Аїд і втрутилася в боротьбу. Але, сили були не рівні, бо троянців було більше, ніж ахеев і скіфів, які підтримували сім'ю Гомера. Тоді вона звернулася за допомогою до батька в Трою. Батько і брати зібрали близько 50 кораблів, посадили на них близько 3000 воїнів. З них Гомер і Ахілл вмовили 1000, в основному тих, хто втік від Пана, повернутися на батьківщину. Це були вихованці Ахілла, яких він ще вдома до 15 років навчав військовому мистецтву. Тому цих переселенців Гомер часто називає тисячею Ахілла. Агамемнон і Ахілл допомогли кораблями, а сам герой залишився у Трої. На початку 610 р. до н.е. батько з матір'ю і Гомер повернули владу Музі в Гілеї. Вони вигнали синів Пана і троян, які їх підтримували. На поселенні в Аїді (у містах Ольвії-1, Бореї і Нісон) залишилася 1000 Ахілла і частина його кораблів. Так що, Ахілл зіграв вирішально роль у перемозі їх давнього роду. За це батько, як головний володар, призначив вождями Гілеї Ахілла і Клеопатру. Вони ж, у свою чергу, призначили правителями загального улюбленця Гілла (Скіфа) і його двох старших братів, тобто влада перейшла до дітей Гомера. Сама Клеопатра, будувала місто-фортецю Ольвію-2 і тому базувалася на острові Березань з 631 р. до н.е. Навідувалася в Аїд, де з 610 г. до н.е. будувала храм Деметри. До речі кажучи, це пояснює той факт, що всі 5 розглянутих тут мармурових плит, а також лист Ахілла на свинцевій пластині [5], були знайдені саме на острові Березань. Гомер не дарма назвав свою сестру по батькові Музою. Без перебільшення можна сказати, що все його життя і всієї Скіфії оберталася в поле тяжіння її неймовірно діяльного таланту. До неї все стікалося від Гомера, Ахілла і Телемаха-Анахарсіса. Вона зберігала всі рукописи Гомера у себе, вона перша їх читала, і з нею першою він обговорював їх. Вона ж потім їх просувала в життя в Афінах. Столицю Греції вона підкорила в 30 років не тільки як амазонка, скіфська цариця і красуня, але і як поетеса (її псевдонімом було ім'я Сапфо). Керманичка, співачка, що грала на музичних інструментах, знала 5 мов. Вона дала чимало ідей, які Гомер згодом реалізував у своїх творах. На Березані вона прожила 40 років до своєї кончини 8 жовтня 591 р. до н.е. Муза була першою мешканкою і засновницею міста Никія на острові. По суті, це був центр духовного життя і тяжіння Гомера. Невипадково він заповідав поховати себе саме там. Так що, острів Березань повинен піднести ще не один сюрприз в сенсі археологічних знахідок.

Вище в таблиці Олімпу 21-й пісні «Іліади» наведені два способи обчислення основних дат з індексів імен, назв, номерів прихованих віршів і певні з букв-цифр (в давньогрецьких іменах виділені жирним шрифтом, а в перекладі курсивом). Гомер називав Аїд через його самого північного положення Олімпом (тобто географічно він був вище всіх!) - нині м. Миколаїв (Україна). В пер-

шому вірші **OVi**.21.44. повідомляється про те, що Муза привезла на Олімп тіло загиблого Ахілла з Іліону в 125-й день 167 р., тобто 17 листопада 609 р. до н.е. в Ольвію-1 (нині Табірне поле в м. Миколаєві). В той же день до батька Ахілла прибули володарі і народ з трьох міст (Ольвії, Борея і Нісона - засновані Таргітаєм в 23 д. 23 р.), що населяють півострів, де розмістив Гомер Аїд. Почалася 40-денна скіфська тризна по загиблому, на якій Муза вимовила полум'яну промову про те, що Ахілл і його подвиги не будуть забуті в століттях. Одночасно з цим були виставлені (в спеціально купленому будинку-музеї) всі обладунки Ахілла, скульптури, амфори, інші поробки і численні поезії (в поезії псевдонімом його було ім'я Алкей).

У вірші **OVi**.21.45. відзначено, що саме на цьому зібранні народу в місті Ольвія-1 Музі прийшла блискуча ідея і цієї зухвалою ідеєю вона осінила Аполлона, тобто Гомера.

В останньому вірші **OVi**.21.46. вже чітко сказано про те, що «У батька в Аїді Муза в αλλα = 138 день запропонувала Гомерові створити героїчний епос про брата близнюка, як про переможчя, наперекір його загибелі в 85 д. 167 р.». Таким чином, тут мова йде про ідею створення «Іліади», як переможного героїчного епосу. Як бачимо, і тут є збіг дат і самої ідеї з тим, що виявлено в прихованому тексті 1-го лапідарного пам'ятника Гомера. Причому, цікаво відзначити, що у відкритому тексті «Іліади» Гомер теж саме тому Ахілла залишив живим, а в прихованих віршах повідомляються всі подробиці його загибелі. Тепер звернемося до текстів Пеана 16-й пісні «Іліади» з описом загибелі скіфського царя Пана для порівняння з тим, що зазначено в досліджуваному пам'ятнику № 1. Текст, вихідний для аналізу, узятий з [9].

Пеан: імена і назви, в порядку їх згадування в 23-27 прихованих віршах XVI пісні «Іліади».

№ індексу	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
Si. 16.535. <i>304</i>	Πουλυδά-μαντ	Я (народж. в 61 д. 119 р.) обрадував всіх	1342 16x23-305+16+23=102
Si .16.535.305	(ἔπι) Πανθ- οἵδην	(в цей час) нар. в 102 р. Пана на бенкеті в 303 д. 165 р.	(599) 1226-792
Si .16.535.306	Αγήν-ορα (δίον βῆ)	народж. в 80 д. 131 р. Відважна (вбила)	20 (411 294=285) Tupo
Si .16.536.307	Αινεία-ν	Хвалькуватого <i>нар. в 263 д. 102 р.</i>	52 Пана
Si .16.571.336	Αγακλη-ος	<u>23.е 303 д. 165 р.</u> Нелюда слави	16=20=25+952 .
Si .16.571.337	Επειγε-ύς	Коли куштував <i>в 303 д. 165 р.</i>	590+320
Si .16.572.338	Βουδε-ίω	із Будінами нащадками близнюків нар. в 230 д. 41 р.	302
Si .16.586.349	Σθενέλ-αον	Сфено нар. в 305 д. 27 р. на п-ові Лева	1471
Si .16.586. <i>350</i>	Ιθα-ιμένεος	і нар. в 1 д. 1 р. Одноплемінників (братів)	817+823=464 Таргітай
Si .16.594.356	Βαθυκ-λη̂α	<u>24. Покритих великою славою нар. в 211 д. 42 р.</u>	284 Арпоксай
Si .16.595.357	Χάλκω-νος	нар. в 61 д. 119 р. сына (як Алкмана ?) Мідною дошкою	1762+1139 Скіфа
Si .16.595.358	Ελλάδι (οι-κία)	Греції (колониста) в 182 р. в 80 д.	514 (1156)
Si .16.604.366	(κορυστ-ήν) Λαόγονον	(нагородив Солон <i>нар.в 51 д.141 р.</i>) Признав <i>нар.в 63 д. 138 р.</i>	(794)1012=1004+330
Si .16.604.367	(ὑιὸν) Ονή- τορος	(сина) Благодійниці <i>нар. в 105 д. 114 р.</i> .	(1662) 1177
Si.16.605.369	(ιρεύς) Ιδαίο-υ	25. (і жриці) Гілеї <i>нар. в 63 д. 138 р</i> .	(831=814) 809 Гіл=Скіф
Si .16.695.418	Μεγαδη-ν	Давно <i>у нар. в 105 д. 114 р. в 168 р.</i>	1060+361 99+69=168 г.
Si .16.695.419	Επίσ-τορα	Похована в 11 д. 168 р.	637
Si .16.695.420	Μελάνιπ -πον	Черна конячка нар. в 99 р. в 85 д.	1065+831(1065) мати
Si.16.696.421	Ελασον	Після втечі з Елаю вбита в 357 д. 167 р.	507
Si .16.696.422	Μούλιο-ν	Мною в 48 л. нар. в 61 д. з моїм каменем	1111=455+1028
Si .16.696.423	ήδε Πυλάρτη-ν	27.по прибут. до Воріт в 7 д. 168 р.	1441(1638=1209 510)

- ΡΥί.16.23. Πουλυδάμαντ (ἔπι) Πανθοϊδην Αγήνορα (δῖον βῆ) Αινείαν Αγα-κλῆος
- ΡΥί.16.24. Επειγεύς Βουδείω Σθενέλαον Ιθαιμένεος Βαθυκληα
- ΡΥί.16.25. Χάλκωνος Ελλάδι (οἰκία) (κορυστὴν) Λαογονον (ὑιὸν) Ονήτορος (ἰρεὺς) Ιδαίου
- ΡΥΙ.16.27. Μεγάδην Επίστορα Μελάνιππον Ελασον Μούλιον ήδε Πυλάρτην

PVi.16.23. Я народжений в 61 д.119 р. обрадував всіх в цей час нар. в 102 р. Пана на бенкеті в 303 д. 165 р. відважна народж. в 80 д. 131 р. вбила нар. в 263 д. 102 р. хвалькуватого в 303 д. 165 г. Нелюда слави.

PVi.16.24. Коли куштував в 303 д. 165 р. з Будінами нащадками близнюків нар. в 230 д. 41 р. Сфено народ. в 305 д. 27 р. одноплемінників братів, покритого великою славою нар. в 211 д. 42 р. **PVi.**16.25. Нар. в 61 д. 119 р. сина (як Алкмана) мідної дошкою Греції колоніста нагородив Солон народ. в 51 д. 141 р. признав нар. в 63 д. 138 р. сина благодійниці нар. в 105 д. 114 р. і жриці Гілеї нар. в 63 д. 138 р.

PVi.16.27. Давно у нар. в 105 д. 114 р. в 168 р. похована в 11 д. 168 р. чорна конячка нар. в 85 д. 99 р. після втечі з Елаю вбита в 357 д. 167 р. мною в 48 л. нар. в 61 д. з моїм каменем по прибутті до воріт в 7 д. 168 р.

В першому вірші **PVi**.16.23 повідомляється, що Гомер (нар. в 61 д.) зрадів звістці про те, що відважна (дочка його і Музи нар. в 80 д. 131 р., Тіро) вбила хвалькуватого нелюда слави Пана (нар. в 263 д. 102 р.) на бенкеті в 303 д. 165 р., тобто 13 травня 611 р. до н.е. День вбивства збігається з днем народження батька, ймовірно, не випадково. Це була продумана помста не тільки за ізгнаніє з батьківщини роду Гомера, але і за вбивство ним багатьох родичів з Еакідів.

Ось чому у другому вірші **PVi.**16.24 ця дата знову повторюється і зазначена деталь, яка узгоджується з лапідарною записом **LPV.**1.3 на пам'ятнику № 1. Пан був отруєний на бенкеті з прославленим скіфським плем'ям будинів. Далі дається нова деталь про те, що скіфське плем'я будинів походить від синів близнюків, народжених у засновника їхнього роду Таргітая (нар. в 1 д. 1 р.) і його дочки Сфено (нар. в 305 д. 27 р.). А молодший їх брат, що народився через 1 рік, в 211 д. 42 р., у Таргітая і Сфено став самим прославленим в Греції з їхнього роду. Він фігурує в Греції під двома іменами, як Олен, і як Арістей Прконесскій, а у скіфів він іменується Арпоксаєм (за Геродотом). Важливість цієї події для Гомера була надзвичайно велика, бо після цього з'явилася можливість повернутися не тільки його роду на батьківщину через 35 л., але разом з ними ахейцям і аргівянам, вигнаним Паном з їхніх колоній.

У вірші **PVi**.16.25 Пеана 16-й пісні «Іліади» міститься ще більш цікава інформація. Гомер

повідомляє про визнання його сина і Музи нар. в 63 д. 138 р. Солоном, ймовірно, як поета Алкмана (тренд імені Χα΄ λκω-νος). Ймовірно, це грецький псевдонім Гіла-Скіфа. Невипадково в цьому вірші підкреслено, що він визнаний не як скіф, а як грекколоніст (**Si**.16.595.358). Якщо у творах Алкмана будуть знайдені приховані вірші, то це припущення отримає підтвердження. Поки що його з цього боку видає згадка у вірші «Парфеней» коня його прапрадіда Колаксая.

Вірш з 16-й пісні «Іліади» **PVi**.16.27 тут наведено для підтримки відомостей, наведених нижче в пам'ятнику № 4, де говориться про поховання матері Гомера на острові Березань з лапідарним написом, а також в прихованих віршах **OVo**.11.5 11-й пісні «Одіссеї». У вірші **PVi**.16.27 приведені всі дати, пов'язані із загибеллю матері (нар. в 85 д. 99 р.) в 357 д. 167 р. - вона з дому поїхала на кораблі з вбивцею подивитися на дію Харібди в Босфорі; в 7-й день 168 р. її тіло привез батько Гомера для поховання на острові Березані; в 11-й день прах її був відданий Гомером землі на некрополі, а камінь з датами життя Гомера був покладений в 85-й день на день її народження. Всі ці дати збігаються з датами, наведеними нижче, в лапідарному написі пам'ятника № 2, а також в записах прихованих віршів «Іліади» та «Одіссеї».

Рис. 2

Пам'ятник № 2

Цитуємо, наведені в Каталозі Ермітажу, адаптовані давньогрецькі тексти та їх переклад. (271. Б89.375, ІІ-ІІІ ст.), Показана на Рис. 2. [1, с. 146-147]

`Αγα(θ)ῆ Τύχη
'Αχιλλεῖ Ποντά(ρ)χη ἐπὶ ἄρτοντος Ποντικοῦ Νεικίου
τὸ β΄ Καξινας
Φαρναγου ίερατεύων τὸ δ'
ὑπὲρ τῆς πόλεως εὺσταθίας καὶ τῆς ὲαυτοῦ ὑγείας χαριστήριον ἀνέστησεν

З добрим щастям! Ахіллу Понтарху приніс подячний дар при Понтикі, сина Никія двічі архонті Казина, син Фарнага, жрець в 4-й раз за благополуччя держави і власне здоров'я

Пеан: імена і назви, в порядку їх згадування в листі на мармуровій плиті № 2.

№	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
2.1	'Αγαθῆ	Божественному <i>нар. в 62 д. 119 р. убитому в 85 д. 167 р.</i>	16=741
2.2	Τ-ύχη	Судилося в 48 л.	1657
2.3	('αχ)Ιλλεῖ	(у 16-летн. задушили) у Троянки Ахілла нар. в 62 д. 119 р.	(278=764) - 822
2.4	Ποντά-ρχη (ἐπὶ)	на Понті в 168 день (бути в 167 р.)	1355 (600)
2.5	(ἄρχοντο-ς) Ποντικοῦ	<u>1.(1-м архонтом нар. в 62 д. в 167 р. в 48 л.)</u> Понтійським	(244) 1355
2.6	Νεικί-ου (τὸ β΄)	у Никії Бої (36-літн. нар. в 61 д. 119 р. два)	1125
2.7	Κ-αξ-ι-νας	20 и 16 проти мого (нар в.61 д.) 10 кораблів	179-1120=1122
2.8	Φαρναγου (ίε-ρατ- εύων)	Під вітрилами (з жрицею нар. в 105 д. 114 р.)	1715 813
2.9	(π-όλεως) εύσταθίας	(міста заснованого. в 105 д. 145 р.) Захисникам	(1339=1340) 709
2.10	ύγείας (χαρισ -τήριον)	2.Пеан (нар. в 61 д. 119 р. благодар. на честь перемоги)	(1659)1766
2.11	ἀνέ-στη-σεν	Тесея воскрешаю в 238 д. и 255 д. 155 р.	145=153

LPV.2.1. 'Αγαθη Τύχη 'Αχ-ιλλεῖ Ποντά-ρχη (ἐπὶ) (ἄ-ρχο-ντος) Ποντικοῦ (ἄ-ρχο-ντος)

Ποντικοῦ

LPV.2.2. Νεικίου (τὸ β΄) $\mathbf{K}$ -αξ-ι-νας Φαρναγου (ίε-ρατ-εύων) (πόλεως) εὐσταθίας (ὑγείας)

χα-ριστ-ήριον

LPV.2.3. ἀνέ-στη-σεν

LPV.2.1. Божественному нар. в 62 д. 119 р. убитому в 85 д. 167 р. Ахілла у 16 л. задушили під Іліоном судилося в Аїді на Понті в 168 р. день бути 1-м архонтом в 167 р. Понтійським

LPV.2.2. Біля Никії бої 36-річн. нар. в 62 д. 119 р. два 20 і 16 проти мого нар. в р.61 д. 10 кораблів під вітрилами з жрицею нар. в 105 д. 114 р. біля міста заснов. в 105 д.145 р.

Захисникам Пеан нар. в 61 д. благодарний на честь перемоги

LPV.2.3. Тесея воскрешаю в 238 д. та 255 д. 155 р.

Як бачимо вірші **LPV.**2.1. починаються тими ж трьома іменами, що й вірші **LPV.**3.1. наступного пам'ятника. Більш того, їх зближує і те, що тут ми маємо справу теж з гімном Пеаном. Це 10

говорить про те, що вони створювалися приблизно в один і той же час. Причому, цілком обгрунтовано можна припустити, що 2-й лапідарний текст був створений раніше 3-го. Про це говорить не тільки дата створення цього вірша в 168-й день 167 р., тобто 30 грудня 609 р. до н.е., але і вельми змістовне тлумачення імені 'Αχιλλεї. Гомер в ньому, ніби вказує на те, що в самому імені героя вже була закладена трагічна доля. Судіть самі. Перші дві букви бездоганно говорять про 'А $\chi = 16$ річної розпусниці, яка стала причиною його загибелі. Трендом другій частині імені $\iota\lambda\lambda\epsilon$ ї ϵ слово ιλλάς («кручена мотузка, линва, котрой бика ведуть на заклання») і близьке йому ίλιάς - «троянка» [8. с. 822]. Таким чином, тут все сплелося, і троянка 16 років, і загибель під Іліоном, і навіть те, що він був задушений. Видається, що саме цей ємний по багатозначності варіант створено на Березані до поховання Ахілла 30 грудня. Третій пам'ятник був створений після повернення з острова Зміїного на Березань. У ньому Гомер розвинув цілком доступний для тлумачення текст, з більшими подробицями. А наштовхнув його на це саме пророча розшифровка сенсу імені Ахілла. Воно, як бачимо, має два прочитання, а оскільки при побудові об'єднаного Пеана 5-ти пам'ятників, щоб його не виключати, як повторне, тут воно замінено його частиною Іллея. В першому вірші LPV.2.1 йдеться про те, що Ахіллу судилося бути з моменту загибелі першим архонтом Понтійським, будучи похованим на скелі посеред Понта (Чорного моря).

У другому вірші **LPV**.2.2 дано вже обгрунтування цьому високому званню. Потрібно відзначити, що тлумачення змісту прихованих пятііменних віршів припускає накладення друг на друга всіх смислів, які можна витягнути з імені, якщо вони підтримують зміст і розширюють інформацію про описувану подію. Ім'я Никія дає можливість припустити, що це ім'я давньогрецького міста, розташованого на Березані. Прямий переклад цього імені говорить про те, що у міста проходив «бій, битва». Допоміжні слова у імені говорять про два минулих боя і, що Ахіллу було в той час 36 років, тобто йдеться про 621 р. до н.е. Складніше піддається розшифровці ім'я **Κ-αξ-**ι- $\nu \alpha \varsigma$. Цілком очевидно, що це ім'я придумано Гомером спеціально. Кінцівка імені $\nu \alpha \varsigma = \nu \alpha \tilde{\nu} \varsigma$ -«Корабель» [8, с. 1120], а це наводить на думку, що попереду вказано число кораблів, яке брало участь у двох битвах $\mathbf{K} = 20$ і $\alpha \boldsymbol{\xi} = 16$ це з боку троянців, а у Ахілла було $\mathbf{t} = 10$ кораблів. Ви запитаєте: на якій підставі? Відповідь проста, Гомер розділив їх вказівкою на свій день народження $\xi \iota = 61$ -й день, до складу числа якого включив і число кораблів свого брата. Третє ім'я у 2-му вірші разом з допоміжним словом Φαρναγου (ίε-ρατ-εύων) говорить про те, що бої йшли під вітрилами і в них брала участь жриця ίε- ρατ- εύων. Тут в перших двох буквах вказаний ίε - 105-й день народження жриці, а в наступних трьох буквах вказаний раст - 114 р. Тут буква а бере участь в складанні року два рази, перший раз самостійно, як одиниця, а другий раз входить до складу числа $\alpha \tau = 4$. Таким чином, тут має місце вказівка на Музу Гомера, Клеопатру. У другому вірші 9е і 10-е імена відведені для посвяти. Допоміжне слово і 9-е ім'я (πόλεως) εὺσταθίας переводяться, як «міста Захисників». Тут в слові місто вказана дата його заснування π - ό λ εω ϵ - в 105 д. 145 р., тобто мова йде про бої біля м. Никія, заснованого Музою на о-ві Березань. Основне слово у 10му імені ὑγείας буквально перекладається, як «цілющий, здоровий», той же самий сенс вкладається і в слово Пеан (παιάν). Так що, 10-е ім'я разом з допоміжним словом ὑγείας (χαριστήριον) потрібно тлумачити, як «Пеан подячний на честь перемоги». Причому, перші дві букви **χα** вказують на 61-й день і **ρισ** на 119 рік, тут **ρ** = 1 і (σ =20-**ι**=1)=19 - це і є вказівка на Гомера. Останнє ім'я (LPV.2.3) ἀνέστησεν є присвятою і буквально означає «Воскресіння». У ньому трендом останньої частини імені **тησєν** ϵ , близьке за звучанням ім'я Тесея (Θ ησ ϵ α). В прихованих віршах «Іліади» та «Одіссеї» Гомер часто називає Ахілла Тесеєм. Все в цілому ім'я присвячено опису дат зазначених вище двох боїв Ахілла біля острова Березань. Перші три букви вказують на рік $\dot{a}\nu\dot{\epsilon}$ -155 р., а наступні за ним три букви позначають дні першого бою $\sigma \tau \eta$ -238 день і другого бою **σεν** - 255 день. Посвячення слід читати таким чином: «Тесея воскрешаю в 238 д. та 255 д. 155

р.», тобто перший і другий бій біля м. Никія відбулися, відповідно, 10 і 27 березня 621 р. до н.е. Нам залишилося знайти підтвердження цих подій в епосах Гомера.

В тексті розглянутого пам'ятника йдеться про заключну фазу 10-річної морської Троянської війни, яка почалася в травні-червні 630 р. до н.е. Коли 21 квітня 630 р. до н.е. Паріс вивіз від Менелая Єлену, сім'я Гомера була посередником у переговорах греків і троянців. Але, переговори нічого не вирішили. Тоді Лік перейшов на сторону ахейців зі своїм морським загоном. Однак, головною причиною війни була непомірна данина, яку наклав Пріам на кораблі, що проходили в Чорне море, де були грецькі колонії. Ахілл з Агамемноном 10 років носилися зі своїми ескадрами і знищували троянські кораблі, палили грецьким вогнем, тараном пробивали днища, закидали камінням з пращі. В цій війні Ахілл проявив себе непереможним флотоводцем і прославився на всю Грецію. Наприкінці війни залишки троянського флоту пішли в Чорне море до свого троянського васала і скіфського царя Пана. Ахілл прибув зі своїми 10 кораблями на батьківщину, щоб помститися Пану за її наругу. Звернімося до опису Гомером цих битв біля острова Еї (Березані), який міститься в прихованих віршах Олімпу 16-ї пісні «Іліади». Географічне відповідність острови Еї острову Березані встановлено в [3, 4]. Текст, вихідний для аналізу, узятий з [9].

Олімп: імена і назви, в порядку їх згадування в 15-20 прихованих віршах XVI пісні «Іліади»

№ індексу	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
Si .16.113.71	(νη-υσὶν) Αχαιω-ν	(10 кораблів у нар. в 105 д. 114 р.) Ахеєв нар.в 62 д.119р.	(1134=1122) 278
Si .16.114.72	Ε-κτωρ	Воених проти нар. в 263 д. 102 p.	501 Пан
Si .16. <i>114</i> .73	Αἴαντο-ς (δόρυ)	20 Противника (кораблів) <i>у нар. в 105 д. 114 г.</i>	46 (422) Муза
Si .16.116.74	Τελαμώνιος	Здалеку в 238 д. у нар. в 114 р. в 155 р.	1623-1118=1107
Si .16.116.75	Αἴας (πῆλ')	<u>15.у Еї (з'явилися)</u>	46 (1313=1224)
Si .16. <i>119</i> .76	Αἵας (κατά)	у Еї (20 в той час) нар. 62 д. 119 р.	46 (880) Ахілл
Si .16.121.77	Ζεύς (ὑψιβ- ρεμέτης)	(знищено) Зевса (вогнем) в 238 д. 155 р.	(930)734(1709) 10 березня.
Si .16.121.78	Τρώεσσι (δε)	Троян (кораб.) <i>нар. в 62 д. и нар. в 114 р.</i>	1652 Ахілл и Муза
Si .16.124.79	(αὐτα-ρ) Αχιλλ-εὺς	(10 кор.) Ахілла (загін) в 155 р.	13, 1775 (1073) 621 z.
Si .16.125.80	Πατρο-κλῆα	<u>16. у Вітчизні нар. в 303 д. 100 г.(батька)</u>	1270, 952
Si .16.126.81	(διογενές) Πατ- ρόκλεες	(народжений в) Вітчизні нар. в 62 д. 119 р.	(408) 1270, 952 Ахілл
Si .16.130.82	(φάτο) Πάτροκλος	(захищала) Вітчизну <i>нар. в 105 д. 114 р.</i>	(1716=1721) 1270 Муза
Si .16.134.83	Αιακίδ-αο (ἀμφί)	Боролися (з родичем) нар. в 263 д. 102 p.	46 (102) Пан
Si .16.140.84	Αιακίδα-0	Противником в 255 д. 155 p.	46 27 березня 620 р.
Si .16.141.85	(ἄλλος) Αχαιῶν	<u>17.(3 прийшлими)</u> Ахеями в 255 д. 155 р.	278=765
Si .16.142.86	(πῆλαι)' Αχιλλε-ὺς	(потряс) Ахілл <i>нар. в 62 д. 119 р. в 255 д. 155 р.</i>	(1313=1122) 13
Si .16.143.87	Πηλ- ιάδα	Пелід з <i>нар. в 105 д. 114 р.</i> в Аїді	1313 1313=1224
Si .16.143.88	Χείρων	Жорсткого нар. в 263 д. 102 p.	1771 Пана
Si .16.144.89	Πηλί-ου	Величчю <i>в 255 д. 155 р.</i>	1313 1313=1224
Si .16.145.90	Αὐτομέδ-οντα	<u>18.Самовладності</u> нар. в 62 д. 119 р.	266+1061
Si .16.146.91	Αχιλλῆα (ἡ-ηξήνορα)	Ахілла нар.в 62 д.119 р. (10 кор. вырвалися з оточення)	13, 1775 (1452)
Si .16.148.92	Αὐτο-μέδων (ὕπαγε)	з Самовладною <i>нар. в 105 д. 114 р.</i> (вийшли)	266+1061 (1665)
Si .16.149.93	Ξ-άνθον	Рудий (<i>нар. в 62 д. 119 р.</i>) від	1144
Si .16.149.94	Βαλίον (τὼ ἄμα)	16 кор. Пегого нар. в 64 д. 120 р. (завдяки)	286 (1658=1631 90) Еніопея
Si .16.149.95	Ζεφύρω (ἀνέμ-ω)	<u>19.3ахідному (вітру до нар. в 105 д. 114 р.)</u>	734 (142)
Si .16.150.96	Αρπυια (ἀνέμ-ῳ)	(вітер до нар. в 105 д. 114 р.) Сокола нар. в 62 д. 119 р.	(142) 238
Si .16.150.97	Ποδα΄-ργη	Швидко <i>з нар.в 105 д. 114 р.</i>	1333 Муза
Si .16.151.98	(βόον) Ωκεανοῖο	(проти течії <i>нар. в 62 д. 119 р.</i>) Океана	(1456) 1804 Ахилл
Si .16.152.99	Πήδασον	Керманичв в 255 д. 156 p.	1313 27 берез. 620 р.
Si .16.153.100	Ηετίωνος (έλων π- όλιν)	<u>20.Щановного</u> (виніс до міста <i>заснов. в 105 д. 145 р.</i>)	746=464+1632 (517=509=1340)

- Ο Vi.16.15. (νηυσίν) Αχαιῶν Εκτωρ Αἴαντος (δόρυ) Τελαμώνιος Αἴας (πῆλ')
- ΟVi.16.16. Αἴας (κατά) (κεῖρε) Ζεὺς(ὑψιβ**ρεμέτης**) Τρώεσσι (δε) (αὐτὰρ) Αχιλλεὺς (μηρω) Πατρο-κλῆα
- ΟVi.16.17. (διογενὲς) Πατ**ρόκλεες (φάτο**) Πάτροκλος **Αἰακίδ**αο (ἀμφὶ) **Αἰακίδ**αο (**ἄλλος**) ΄ Αγαιῶν
- Ο Vi. 16.18. (πῆλαι) Αχιλλεύς Πηλιάδα Χείρων Πηλίου Αὐτομέδοντα
- ΟVi.16.19. Αχιλλῆα (ἡηξήνορα) Αὐτομέδων (ὕπαγε) Ξάνθον Βαλίον (τὰ ἄμα) Ζεφύρω (ἀνέμω)
- Ο Vi. 16.20. Αρπυια (ἀνέμω) Ποδάργη (ρόον) Ωκεανοῖο Πήδασον Ηετίωνος (ελών πόλιν)
- **OVi**.16.15. 10 кораблів біля нар. в 105 б. 114 р. ахеєв нар. в 62 д. 119 р. військових проти нар. в 263 д. 102 р. 20 противника кораблів у нар. в 105 д. 114 р. здалеку в 238 д. у нар. в 105 д. 114 р. у Еї з'явилися
- **OVi**.16.16. Біля Еї 20 в той час нар. в 62 д. 119 р. знищив Зевса вогнем в 238 д. 155 р. троянських кораблів нар. в 62 д. 119 р. і нар. в 114 р. 10 кораблів Ахілла загін в 155 р. у Вітчизні нар. в 303 д. 100 р. батька.
- **OVi**.16.17. Народжений у Вітчизні в 62 д. 119 р. захищав Вітчизну з нар. в 105 д. 114 р. боролися з родичем нар. в 263 д. 102 р. противником в 255 д. 155 р. разом з прийшлими Ахеями в 255 д. 155 р. **OVi**.16.18. Потряс Ахілл нар. в 62 д. 119 р. в 255 д. 156 р. Пелід в Аїді з нар. в 105 д. 114 р. жорстокого нар. в 263 д. 102 р. величчю в 255 д. 155 р. самовладності нар. в 62 д. 119 р.
- **OVi**.16.19. Ахілла нар. в 62 д. 119 р. 10 кораблів прорвали оточення з самовладною нар. в 105 д. 114 р. вийшли Рудий нар. в 62 д. 119 р. від 16 кор. Пегого нар. в 64 д. 120 р. завдяки західному вітру до нар. в 105 д. 114 р.
- **OVi**.16.20. Вітер до нар. в 105 д. 114 р. Сокола нар. в 62 д. 119 р. швидко з нар. в 105 д. 114 р. проти течії нар. в 62 д. 119 р. Океану керманича в 255 д. 155 р. поважного виніс до місту заснов. в 105 д. 145 р.

У вірші **OVi**.16.15 повідомляється, що здаля було видно, що 20 кораблів троянців (Пана) рухаються до Еї (о-в Березань) в 238 д. 155 р., у якого базувалися 10 грецьких кораблів Ахілла і Музи. В наступному вірші **OVi**.16.16 конкретизується ситуація бою. Правда залишається неясним чи всі 20 кораблів були знищені Зевса вогнем в цьому бої у Березані в 238 д. 155 д.? Найімовірніше, було знищено всього 4 корабля і в 255 д. 156 р. 16 кораблів, що залишилися знову з'явилися. Але на цей раз бій, як з'ясовано з інших прихованих віршів, йшов біля острова Зміїний. В обох боях Муза (нар. в 105 д. 114 р.), як керманич, брала участь у боях у складі загону Ахілла з 10 (позначені останніми буквами допоміжного слова αὐτὰρ) кораблів загону. У вірші ОVі.16.17. Гомер підкреслив, що на батьківщині батька вони боролися з його братом Паном з прийшлими ахеями. Вірші OVi.16.18-20 присвячені опису останнього бою, ймовірно, самому головному моменту його, виходу ескадри Ахілла-Рудого з оточення біля острова Зміїного під вітрилами завдяки західному вітру. Троянською ескадрою командував найпрославленіший адмірал троянського флоту, виходець з Гілеї, скіф Еніопей-Пегий нар. в 64 д. 120 р. Він був адміралом не гірше за Ахілла, а був з ним з одного міста Борея в Гілеї (нині м. Миколаїв), можливо, навіть навчався у нього військовому мистецтву в дитинстві до 14 років. Був колесничим у Пана, але пересів на корабель і воював на боці троянців. Тут всього лише мимохідь йдеться про перемогу Ахілла в цьому бою. З інших віршів відомо, що саме в цьому бою загинув Еніопей і всі його кораблі.

Як бачимо, в прихованих віршах 16-ї пісні «Іліади» є повне підтвердження дат і подій, викладених в прихованому тексті лапідарної напису в розглянутому тут 2-му пам'ятнику і тому тепер можна впевнено говорити про нього, як про автограф Γ омера.

Пам'ятник № 3

Розглянемо плиту білого мармуру з присвятою Ахіллу Понтарху (270. Б88.149., ІІ-ІІІ ст.), Показана на Рис. 3. [1, с. 148] Наведемо адаптовані давньогрецькі тексти та їх переклад:

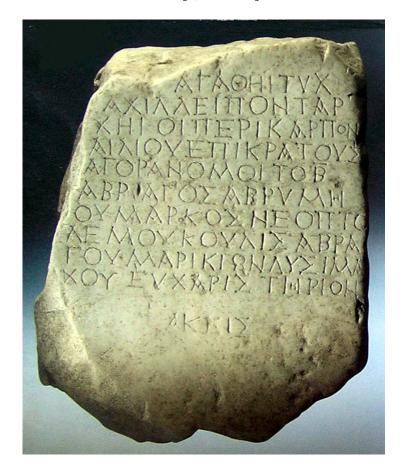

Рис. 3

'Αγαθῆι Τύχη<ι>'Αχιλλεῖ Ποντάρχηι οί περὶ Κάρπον Αίλίου 'Επικράτους άγορανόμοι τὸ β΄ α Αβραγος Αβρυμηου, Μάρκος Νεοπτολέμου, Κουλις Αβραγου, Μαρικιων Λυσιμάχου εὺχαριστήριού. Ακχις

З добрим щастям! Ахіллу Понтарху (принесли) подячний дар агораноми на чолі з Карпом, сином Елія Епікрата, обрані вдруге, Абрагам, син Абрімея Марк, син Неоптолема Кулис, син Абрага, Марікіон, син Лисимаха Акій.

Пеан: імена і назви, в порядку їх згадування в листі на мармуровій плиті № 3.

№	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
3.1	('αγα) Θῆι	(разгнівав) Богів <i>в 85 д. 167 р.</i>	(16=20) 72
3.2	Τ-ύχη	Доля в 48 л.	1657
3.3	'Αχιλλεῖ	Ахілла <i>нар. в 62 д. 119 р.</i>	13
3.4	Ποντά-ρχηι (οί)	на Понта в 171 день 167 p.	1355 2 січня 609 р.
3.5	(περί) Κάρπον	1.(острові) Завершилася убитого в 85 д.167 p.	(1285) 877 8жовт. 609 р.
3.6	Αίλ-ίου	Одного в 48 л. у Іліона	13-822
3.7	Έπ-ικράτους (άγορανόμοι τό β΄ α)	Потужного нар. в 62 д. 119 р. (у агоронома злучили)	617 (24 1633=1638)
3.8	Αβραγο-ς	з Незайманою 16 л.	13=741-1448
3.9	Αβρυμηου	Пишнотілою <i>нар. в 151 р. в 74 д</i> .	15
3.10	Μάρκ-ος	<u>2. Ізнуріла нар. в 62 д. 119 р.</u>	1053
3.11	Νεο-πτολέμου	у 16 л. Юної-ворогами	1128-1438=1339
3.12	Κ-ουλις	20-ми Задушений ременями <i>нар. в 328 д. 127 р.</i>	845-1206; 975=963 Паріс
3.13	Αβραγου	Сильними-дурень в 48 л. нар. в 62 д. 119 р.	13=741-1447=1448
3.14	Μαρικιων	у Розпусниці в 85 д. 167 р.	1053=946
3.15	Λ -υσιμάγου εὺχαρισ-τήριού	<u>3.30 нахабних навалилося (</u> на жертву <i>нар.в 62 д.119 р.</i>)	1474-331=330 (715)
3.16	Ακχις	нар. в 61 д. 119 р. про стрілу Акхія нар. в 328 д. 127 р.	64 <i>р. в 61 д. 119 г.</i> Гомер

- LPV.3.1. ('αγα)-Θῆι Τύχη 'Αχιλλεῖ Ποντά-ρχηι (οί) (περὶ) Κάρπον
- LPV.3.2. Αίλίου Ἐπικράτους (άγορανόμοι τό β΄ α) Αβραγος Αβρυμηου Μάρκος
- LPV.3.3. Νεο-πτολέμου Κ-ουλις Αβραγου Μαρικιων Λυσιμάγου εύχαριστήριον
- LPV.3.4. **Ακχις**
- **LPV**.3.1. Розгнівав богів в 85 д. 167 р. доля в 48 л. Ахілла нар. в 62 д. 119 р. на Понта в 171 д. 167 р. острові завершилася вбитого в 85 д. 167 р.
- **LPV**.3.2. Одного в 48 л. у Іліона потужного нар. в 62 д. 119 р. у агоронома злучили з незайманою 16 л. пишнотілою нар. в 74 д. 151 р. ізнурила нар. в 62 д. 119 р.
- **LPV**.3.3. У 16 л. юної ворогами 20-ми задушений ременями нар. в 328 д. 127 р. сильними дурень в 48 л. нар. в 62 д. 119 р. у розпусниці в 85 д. 167 р. 30 нахабних навалилося на жертву нар. в 62 д. 119 р.
- **LPV**.3.4. Нар. в 61 д. 119 р. про стрілу Акхія нар. в 328 д. 127 р. (Паріса)

Як бачимо, текст на цій мармуровій плиті щільно усипаний іменами - це вірна ознака наявності прихованих пятіїменних віршів. Наявність 16 імен дає можливість організувати 3 пятіїменних вірша і один підпис. Оскільки тут немає повторюваних імен, то ми маємо випадок суміщеного гімну Олімпу-Пеана або просто Пеана. Перше ім'я Агатей тут замінено на Тейя («Боги»), для включення його до зведеного Пеана, як оригінального, бо Агатей (2.1) вже було в 2-му пам'ятнику.

Тут у вірші **LPV**.3.1 повідомляється не тільки про загибель Ахілла, але і про поховання його праху на острові в Понті, тобто в Чорному морі. В останніх буквах четвертого імені Поντά-ρχη-ι (οι), разом з прилеглим до нього допоміжним словом (οι), утворена дата поховання праху Ахілла на острові Білому (Зміїному): 171 д. 167 р., тобто 2 січня 609 р. до н.е. До останнього імені Кάрπον, котре буквально перекладається як «плід, підсумок», приєднано зліва допоміжне слово (περι) - «навколо, кругом, близько, серед (Понта)», останнє дозволяє перевести його як «острів». Головне ж призначення цього слова полягає у вказівці дня і року загибелі Ахілла - πε- 85-й день, περι - 167 р. тобто 8 жовтня 609 р. до н.е.

У вірші **LPV**.3.2 повідомляється про те, що «ахіллесовою п'ятою» героя стала юна, пишнотіла, незаймана, ймовірно, дочка агоронома, з якою його злучили біля Іліону і яка його виснажила за ніч. Крім того, зазначено, що він пішов до неї один, без охорони. Зауважу, що в прихованих віршах «Іліади» та «Одіссеї» про це розказано більш докладно. Незаймана була троянкой, і це була помста Пріама і Олександра за убитого Гектора, яку вони довго і ретельно готували.

У вірші **LPV**.3.3 повідомляється про те, що ослаблений за ніч Ахілл був задушений в ванні ременями 20-30-троянцями, потужними, молодими ворогами, у юної розпусниці в 85-й день, тобто 8 жовтня (на день народження своєї матері, Фетіди). Слово **Ко**р λ 1 ζ в цілому читається як «піхви = ремені» [8, с. 975 = 963], якщо його розділити, то отримаємо **K**-ор λ 1 ζ , де **K** - це 20, а ор λ 1 ζ - близько до написання ор λ 10 ζ - «згубний» [8, с. 1206]. В прихованих віршах допускається нашарування декількох смислів, виділюваних в одному слові. В 15-му імені Лисимах виділена перша буква для позначення числа 30 - стільки було воїнів. Ахілла застали лежачим у ванній і, звичайно, всі 30 просто фізично не могли на нього мокрого навалитися. Тому вище позначена цифра 20. В 14-му імені **Морікі- юр** вказана дата загибелі, - в 85-й д. 167 р. Це повторення зроблено на всякий випадок, якщо перше, в слові (π ερί) при 5-му імені не буде помічено.

Надзвичайно змістовною і багатопланової виглядає підпис **LPV.**3.4 ім'ям $A\kappa\chi\iota\varsigma$ під аналізованими трьома віршами. Судячи з форми запису цього імені на мармурі (Рис. 3), спочатку Автор хотів записати це ім'я $A\kappa\iota\varsigma$ - «Стріла» [8, с. 64]. І це цілком зрозуміло і виправдано, якщо взяти до уваги що дійшла до нас легенду про те, що саме стріла Паріса-Олександра знайшла найвразливіше місце героя - п'яту. Всі, три приховані вірша, цілком відповідають опису причин загибелі Ахілла і того, що виявилося його найбільш вразливим місцем. Але, потім Автор зауважив, що якщо вста-

вити всього одну букву, то це ім'я стає багатоплановим символом, що позначає не лише його дату народження, але і рік народження головного вбивці. В прихованих віршах ці обидві дати твердо встановлені. Таким чином, підпис ім'ям Акхій буквально слід читати так: «Стріла Акхія нар. в 328 д. 127 р (Паріса)», «вірші написав нар. в 61 д. 119 р.», тобто Гомер. Дата виготовлення цього лапідарного напису на пам'ятнику № 3 визначена у допоміжному слові - рҳҳ-t (ot̂), тобто напис створено в 171 день 167 р. (2 січня 609 р. до н.е.)

Деталі вбивства Ахілла можна з'ясувати, якщо звернутися до прихованих віршів Гомера, що містяться в 22-й пісні «Іліади». Текст, вихідний для аналізу, узятий з [9].

Олімп: імена і назви, в порядку їх згадування в 38-39 прихованих віршах XXII пісні «Іліади»

№ індексу	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
Si .22.430.186	(πολίται) Τρφ- ῆσιν	(містоначальника) Троянка 16 л.	(1340) 1652
Si .22.430.187	Εκάβη (άδινο -ῦ)	Юна (могутнього <i>нар. в 62 д. 119 р.</i>)	476+13=741 (35)
Si .22.434.188	(ὄνειαρ) Τρω -σί	(без сну) Замучила в 48 л.	(1177) 1652
Si.22.434.189	Τρ-φῆσι (κατά)	Троянка в 85 д. (в 167 р. цілком)	1652 (881) — 8 жовт. 609
Si .22.438.190	(πέπυστο) Εκτο-ρος·	<u>38.(заволоділа)</u> Воїном сином нар. в 303 д. 100 р.	(1283=1442) 501
Si .22.444.191	Εκτ-ορι (θερ-μά)	Вбили <i>в 167 р.</i> (у лазні <i>в 85 д.</i>)	501 (780) 8 жовт.
Si .22.446.192	(χερσι-ν) Αχιλλῆος	(рукопашно <i>нар. в 62 д. 119 р.</i>) Ахілла	(1772=1769) 13
Si .22.446.193	Α-θήνη	Одного підло - без свідків в 48 л.	13-787=785=772
Si .22.453.194	Π-ριάμοιο (τ-έκεσσιν)	Пріама <i>нар. в 303 д. 87 р. (30</i> відбірних)	1367 (1609=1627)
Si .22.455.195	(θρασύν) Εκτορ-α	39.(нахабних) Воїнів за Гектора нар. в 38 д. 125 р.	(794) 501

ΟVi.22.38. (πολίται) Τρωήσιν Εκάβη (ἀδινοῦ) (ὄνειαρ) Τρωσί (κατά) (πέπυστο) Εκτορος· ΟVi.22.39. Έκτορι (θερμὰ) (χερσὶν) Αχιλλῆος Αθήνη Πριάμοιο (τέκεσσιν) (θρασὺν) Εκτορα

OVi.22.38. Містоначальника троянка 16 л. юна могутнього нар. в 62 д. 119 р. без сну замучила в 48 л. троянка в 85 д. 167 р. цілком заволоділа воїном сином нар. в 303 д. 100 р. **OVi**.22.39. Вбили в 85 д. 167 р. в лазні рукопашно нар. в 62 д. 119 р. Ахілла одного підло - без свідків в 48 л. Пріама нар. в 303 д. 87 р. 30 відібраних нахабних воїна за Гектора нар. в 38 д. 125 р.

3 вірша **OVi**.22.38 видно, що юна 16-річна троянка, ймовірно, донька містоначальника, змучила без сну і заволоділа Ахіллом. Таким чином, Ахілл загинув у 85 день 167 р., тобто 8 жовтня 609 р. до н.е., і це збігається з даними лапідарного тексту. В наступному вірші **OVi**.22.39 уточнюються деталі вбивства. Вранці в лазні, де Ахілл опам'ятовувався, увійшло 30 добірних воїнів і задушили його ременями. Воїни спеціально відбиралися Пріамом та Олександром. Як зазначено Гомером в лапідарному тексті їх цілком вистачило б і 20-ти, решта їм тільки заважали. Тут алегоричним трендом ім'я Гектор є слово Екторєю [8, с. 501], яке перекладається, як «різник» або алегорично - воїн, убивця. Хоча, коли про Гектора конкретно йде мова, це ім'я слід залишати без іносказній. Дати народження Пріама і Гектора мають багаторазове підтвердження. Точно також, ім'я Афіна в розглянутому вірші дещо випадає з контексту його змісту. Якщо ж ім'я розділити на дві частини $\mathbf{A}$ - $\mathbf{\theta} \mathbf{\eta}'$ $\mathbf{v} \mathbf{\eta}$, то перша частина його підкреслює те, що тут «одному» беззбройному протистояло більш 30-ти воїнів. Трендом другого слова $\mathbf{\theta} \mathbf{\eta}'$ $\mathbf{v} \mathbf{\eta}$, ймовірно, є не затверджуюче слово $\mathbf{\theta} \mathbf{\eta}'$ $\mathbf{v}$ - «звичайно», а $\mathbf{\theta} \mathbf{\eta}'$ ото = $\mathbf{\theta} \mathbf{\epsilon} \dot{\mathbf{u}} \mathbf{q} \mathbf{u} \mathbf{1}$ - «свідків», що з урахуванням першої частини $\mathbf{A}$ - $\mathbf{\theta} \mathbf{\epsilon} \dot{\mathbf{u}} \mathbf{u}$ без свідків», тобто вбили Ахілла підло. Він вбивав Гектора у відкритому бою, при свідках, а його троянці вбили таємно.

Наведемо ще приклад дати поховання Ахілла на неприступній скелі Білій (о-в Зміїний). Для цього розглянемо 21-22 приховані вірші Пеана з 11-ї пісні «Одіссеї», давньогрецький текст взятий з [11].

Пеан: імена і назви, в порядку їх згадування в 21-22 прихованих віршах 11-ї пісні «Одіссеї»

№ індексу	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
So.11.468.191	Αντίλόχ-οιο	Відкритого бійца нар. в 62 д, нар. в 61 д.	162
So.11.469.192	Αἴαντό-ς	Відстояв <i>и нар. в 105 д. 114 р.</i>	46, 37, 172 <i>Муза</i>
So .11.470.193	Δαναῶ-ν	від Вимоги <i>в 116 д. 167 р.</i>	342
So.11.495.210	Μυρμι-δόνεσσιν ἤ	Багатьох та нар. в 40 д.116 г. (поховати його в)	1115 (740=465) Агамемн.
So.11.496.211	Έλλάδα	21.Греції нар. в 105 д. 114 р. відстояла	514
So.11.496.212	Φθίην	від Скривджених нар. в 105 д. 114 р. відвезла	1723
So.11.506.216	γε Νεοπτο -λέμοιο	(в підсумку) на Кораблі-воїна в 171 д. 167 р.	(315) 1128+1438=1339
So.11.509.217	ἥγ- αγον έκ Σκύρου	(забрали на) Скелю в 167 р.	(741=29) 1487
So.11.519.223	Τηλεφίδην κατε- νήρατο	Неприступну (захистну) з 171 д. 167 p.	1623, 1717 (920)
So.11.520.224	Εὺρύπυλον	<u>22.Широковратного</u> нар. в 62 д. 119 р.	706, 1442

Ρνο.11.21. Αντίλόχοιο Αἴαντός Δαναῶν Μυρμιδόνεσσιν ή Έλλάδα Ρνο.11.22. Φθίην γε Νεοπτολέμοιο ἤγαγον έκ Σκύρου ἤγαγον έκ Σκύρου Τηλεφίδην κατενήρατο Εύρύπυλον

PVo.11.21. Відкритого бійця, нар. в 62 д., нар. в 61-й д. відстояв і нар. в 105 д. 114 Р. від вимоги в 116 д. 167 р. багатьох поховати його в Греції нар. в 105 д. 114 р. **PVo**.11.22. Від скривджених нар. в 105 д. 114 р. відвезла в підсумку на кораблі воїна в 171 д. 167 р.

забрали на Скелю в 167 р. неприступну захистну з 171 д. 167 р. Широковратного, нар. в 62 д.

З вірша Пеану **PVo**.11.21. ясно читається, що відразу після загибелі Ахілла йшла боротьба між Грецією і Скіфією, де поховати героя Троянської війни, в Скіфії чи в Греції? Ім'я Ахілла прямо тут не названо, замість цього вона затверджена датою його народження. Ці ж дані дають і день народження Гомера: 61 день. Рік народження «широковратного» Ахілла додатково зафіксований номером вірша і порядковим номером останнього імені Евріпіл у вірші **PVo.**11.22: 365-224-22=119 р. У цій справі разом з Гомером брала участь і його Муза. Причому, вона зіграла вирішальну роль в цьому процесі. Її присутність зафіксована твердо встановлюваним роком народження в індексі імені So.11.469.192. Агамемнон наполягав на похованні Ахілла в Греції. Дата його народження в 40 д. 116 р. встановлена за багатьма даними. З індексу So.11.470.193 визначається, додатково до буквеного в Δαναώ- ν, дата остаточного вирішення питання: 470-365=105+11=116 д. Саме в цей день 8 листопада 609 р. корабель Музи з тілом Ахілла, його батьком, матір'ю, Єленою та Гомером відправився на батьківщину з тілом загиблого героя. Муза Гомера, Клеопатра, прибула з Гілеї в Трою 31 жовтня і за ці 8 днів встигла вирішити найважкі питання. Вона по матері припадала онукою лідійського царя Гіга і тому її вплив на Пріама було головним у сімействі Гомера. По-перше, вона звинуватила Пріама в підлому вбивстві Ахілла і змусила повернути Єлену грекам (для обмивання ніг брата), по-друге, вона повернула всю зброю Ахілла, в тому числі і його щит, який вони не хотіли віддавати. По-третє, щоб забрати в суперечці з греками тіло Ахілла на батьківщину, вона привезла з собою агорономов трьох міст в Гілеї (Ольвії-1, Борея і Нісона, нині м Миколаїв в Україні). Вони довели грекам, що батько Ахілла і він сам були народжені в Гілеї, тобто в Скіфії.

В наступному вірші Пеану РVо.11.22 визначається дата поховання Ахілла на скелі як з номера цього вірша, так і з порядкового номеру імені в індексі So.11.506.216 при імені Неоптолем: 365-216 + 22 = 171 д., Так і з **Nεолто**- λ є́µото і кате- ν **ή** ρ ато. Підкреслимо, що ця дата збігається з розглянутим нами лапідарним текстом пам'ятника № 3. Таким чином, дата поховання Ахілла на скелі 2 січня 609 р. до н.е. збігається з датою лапідарного тексту.

Пам'ятник № 4

Розглянемо плиту з білого мармуру з присвятою Ахіллу Понтарху (270. Б88.149., І-ІІ ст.), показану на Рис. 4. з Каталогу Ермітажу, присвяченого 120-річчю археологічних розкопок на острові Березань. [1, с. 145-149] Верхня частина плити пошкоджена, але більша частина текста збереглася, наводимо адаптовану редакцію лапідарного тексту по книзі і переклад:

Αχιλλεῖ Πον[τάρχη]ι χαριστήριον.
[?κυκλο] τερές κτεάτισμα θεων
[[? Αχιλῆο]ς ὅχημα,
νῆσσε περικλύ[στη], κύμασι γηθομένη,
σόν πέ[δον εϊ]ληχεν Θέτιδος γόνος,
αίμα] [ὅπερ]θε,
Αίακίδης ᾿ Αχιλεὺς άθα|[ηατοῖ]σιν ἴσος
άλλ ᾽ Αχιλλεῦ, δέ|[ξαι θυ]σίην καὶ
εἴλλαος ἴσθι
ήμετέρ[αν άἴω]ν μοῦσαν άπὸ γραφίδος

Ахіллу Понтарху подячний дар.
О, округле (?) надбання богів,
оплот Ахілла (?),
острів, що омивається [морем],
радіючий хвилям!
Твій грунт на спадок отримав нащадка Фетіди,
вишняя кров,

Еакід Ахіллес, рівний безсмертним [богам]. Так прийми, о Ахілл, жертву і милостивий будь, слухаючи пісню, що [вийшла] з-під нашого пера.

Рис. 4

Потрібно звернути увагу на те, що вихідний текст (див. Рис. 4) був записаний заголовними буквами, а адаптація тексту до сучасної орфографії виконана великими та малими буквами. При цьому у виборі імен є певне свавілля приховати ті імена, які були потрібні для таємного тексту, складеного з пятіїменних віршів. В адаптованому тексті тут є 6 імен (2-е ім'я Ахілла (?) Додано авторами прочитання відкритого тексту, його слідів немає на пам'ятнику), причому з них не повторюваних є всього 3. При цьому, тричі згадано ім'я Ахілла. Це говорить про необхідність складання Олімпу. Для Пеана потрібно мати, як мінімум, 8 імен, з них 5 повинно входити в пятіїменний вірш, а 3 - на підпис або посвячення. Бракує тут імен також і для Олімпу, який повинен мати 10-11 імен. Таким чином, структура Пеана і Олімпу однаково вимагає для організації прихованих віршів виділення з наявного тексту додатково ще 4-5-ти імен і всі вони повинні бути оригінальними, тобто не повторюватися. Випишемо в таблиці всі імена Олімпу. В дужках зазначимо суміжні слова у імен, в них букви-цифри виділимо жирним шрифтом, а при перекладі позначимо їх курсивом.

Введемо позначення прихованих віршів індексом LOV.4.1 .: L (Lapidary) -лапідарний, OV - Олімпу гімну (Olimpus) вірш (Verse), далі номер пам'ятника (нумеруємо в порядок виявлення) і номер вірша в пам'ятнику. Жирним шрифтом в словах виділені букви-цифри, а в перекладі - курсивом.

Олімп: всі імена і назви, в порядку їх згадування в листі на мармуровій плиті № 4.

№	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
4.1	'Αχιλ-λει	Один нар. в 61 д 613 загиблих	13-1774-1016 Лестригон.
4.2	Ποντ-ά-ρχη-ι	у Понта-в 1-й день-168 родин	1355
4.3	Χαρισ-τήριον (γερες)	нар. в 61 д. 119 р. Поминаю (жертву гідну)	1766 (320)
4.4	Όχη-μα (νῆσσε)	Привезену в 7 д. 168 р. (на кораблі на острів)	1212 (1133)
4.5	Πέληχεν	<u>1.Жертва любовного зв'язку народж. в 85 д. 99 р.</u>	1023 Мать
4.6	Θέτιδος (γόνος)	про Фетіду-(народжена в 105 д. 114 р.)	(1203) 413 (330) Клеопат.
4.7	(αίμα θε) Αίακίδη-ς	(нар. в 114 р. сказала) в 11 д.168 р.: помстилися пристрастним:	(50 772=776) 46
4.8	' Αχιλλεῦ (άθλησιν)	Ахілл <i>нар. в 62 д. 119 р.</i> (<i>в 85 д. 167 р.</i> замучений <i>один</i>)	13 (43)
4.9	(άλλ) ' Αχιλλ-εῦ	(одна в 357 д., як) Ахілл в 167 р.	(83) 13
4.10	(ἴσθι) Ή-μετέρ	(загинула <i>нар. в 85 д.</i>), говорила,- Мати <i>нар. в 99 р.</i>	(833) 741=753-1094
4.11	Μο-ῦσαν (άπὸ γραφίδος)	2.Музі нар. в 105 д. 114 р. (присвячую нар. в 311 д.168 р.сина)	1111 (196 333) Савлія

LOV.4.1. Άχιλλει Ποντάρχηι Χαριστήριον (γερες) Όχημα (νῆσσε) Πέληχεν LOV.4.2. Θέτιδος (γόνος) (αίμα θε) Αίακίδης 'Αχιλλεῦ (άθλησιν) (άλλ)' Αχιλλεῦ (ἴσθι) Ήμετέρ Μοῦσαν (άπό γραφίδος

LOV.4.1. Один нар. в 61 д.-613 загиблих у Понта-в 1-й день-168 р.-один, нар. в 61 д.119 р. помінаю жертву гідну привезену в 7 д. 168 р. на кораблі на острів жертва любовн. зв'язку нар. в 85 д. 99 р. LOV.4.2. Про Фетіду народжена в 105 д. 114 р. сказала в 11 д. 168 р.: помстилися пристрасним Ахіллу нар. в 62 д. 119 р. в 85 д. 167 р. замучений, так само одна в 357 д., як Ахілл в 167 р. загинула нар. в 85 д., говорила, - Мати нар. в 99 р. Музі нар. в 105 д. 114 р. присвячую нар. в 311 д. 168 р. сина.

Спочатку звернемо увагу на ті відмінності в реставрації зіпсованого тексту пам'ятника, які мають місце в порівнянні з вихідним текстом, наведеним вище. В 3-му найменуванні допоміжне слово терес замінено на слово уєрес - «жертва», воно так і читається на пам'ятнику (див. Рис 4.). Ще одне різночитання пов'язано з додатково введеним при імені Ахіллі 4.7 допоміжного слова άθλησιν - «замучений». На пам'ятнику воно не виписано до кінця, не вистачає букви η (см. Рис.4), решта читаються нормально, тому, більш виправданим в нашому випадку буде, варіант підтримуючий зміст прихованих віршів. Порівняно з вихідним трактуванням імен, що базується на відкритому, прямому, прочитанні тексту, в таблиці введено 5 нових імен: 4.3; 4.4; 4.5; 4.10 і 4.11. Але, в прихованих текстах навіть звичайні імена можуть читатися, відмінно від відкритого прочитання. Це наочно ілюструють два перших імені, в яких міститься датування створення пам'ятника і не тільки. Ім'я Ахіλλєї алегорично читається «Один як тисяча». В даному випадку Гомер вказав на точне число χιλ, яке відповідає числу 613, напевно воно приблизно відповідає тому числу моряків з його ескадри, які загинули ($\lambda \epsilon \iota = \lambda \epsilon \iota \alpha$) в бухті лестригонів (Балаклава) під час землетрусу 16 липня 608 року до н.е. Свій корабель Гомеру вдалося врятувати тому, що він пришвартувався біля входу в бухту, а всі інші кораблі увійшли вглиб тісної бухти і були розбиті, на них звалилися з гір каміння. Всього у складі ескадри було 12 кораблів. На кораблі Гомера було 46 моряків («Одіссея», Х, 208). Якщо припустити, що в середньому на загиблих кораблях було по 56 моряків, то це буде 616 чоловік. Ходу під вітрилами від Балаклави до острова Березань не більше 3-4-х днів, так що Гомер прибув на Березань 18-19 липня 608 р. до н.е. Але, в імені А- үл- хаєт міститься вказівка і на день народження Гомера так, що тут можна прочитати: «один нар. в 61 д.-613 загиблих (поминав)». У другому імені Ποντάρχηι чітко читається дата відповідна цим подіям: ά- 1-е число ρχη-168 р., а 1 - це один. Зауважу, що ця дата читається так в контексті змісту 2-х віршів Олімпу. Нижче, у вірші Пеана вона буде читатися вже по іншому, виходячи з його змісту. Не будемо забувати, що Пеан - це головний гімн, а Олімп - допоміжний. Перший вірш Олімпу присвячений поминанню загиблих 613 моряків, Ахілла, і матері, про загибель останньої йшлося вище. Другий вірш складено шестііменним тому, що не можна розривати допоміжне слово (γ όνος - «народжена») при імені Фетіда з іншим допоміжним словом при імені Еакід (α і́µ α - позначає 114 р. народження Музи). Стих LOV.4.2 цитує висловлювання Музи на похованні матері Гомера в 11-й день про те, що божевільна любовна пристрасть довела Ахілла і його мати до загибелі. Тому обидва загинули на самоті, їх ніхто не зміг захистити. Обидва вірша присвячені Музі Гомера, що також підкреслено датою її народження, зазначеної при імені Еакід. Таким чином, Муза народилася 28 жовтня 662 р. до н.е. і була старше Гомера й Ахілла на 5 років. Ці вірші присвячені у зв'язку з народженням нею сина в 311 день, день народження вказано в слові γ р α - ϕ (δ o ς . Друга частина слова, з урахуванням тренда ϕ (δ o ς) ϕ 1 δ (τ 10) - «загальна трапеза у повнолітніх чоловіків» [8, с. 1724 = 1717], говорить про народження сина, якого звали Савлієм, майбутнього вбивці Гомера.

Тепер звернемося до лапідарної написи Гомера головного гімну прихованих віршів, Пеану. Залишимо в таблиці тільки неповторювані імена з таблиці Олімпу.

N_2	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
4.1	'Αχιλλει	Ахілла нар. в 62 д. 119 р.	13
4.2	Ποντ-ά ρχηι	у Понта <i>в 1 д. 169 р</i> .	1355
4.3	Χαριστήριο-ν (γερες)	Поминаю <i>нар. в 62 д. 119 р. убитий в 85 д. 167 р.</i> (і жертву)	1766 (320)
4.4	Όχη-μα (νῆσσε)	Привезену в 7 д. 168 р. (на кораблі на острів нар. в 303 д. 100 р.)	13 (1212 1133) Лік
4.5	Πέληχεν	в Любовному зв'язку вбита в 357 д. 167 р.	1023 Мать
4.6	Θέτιδος	<u>1.Фетіда</u> нар. в 85 д. 99 р.	(1203) 413 (330)
4.7	(γόνος αίμα θε) Αίακίδης	(народженої в 105 д. 114 р.) Эакідом нар. в 303 д. 100 р.	(50 772=776) 46 Лік
4.10	Ή-μετέρ	Матері 8-ми дітей	(833) 741=753-1094
4.11	Μο-ῦσαν (άπὸ γραφίδος)	Музі нар. в 105 д. 114 р. (присвячую народила в 311 день сина)	1111 (196 333)

Пеан: оригінальні імена і назви, в порядку їх згадування в листі на мармуровій плиті № 4.

Позначимо приховані вірші індексом **LPV**.4.1.: **L** (**L**apidary) -лапідарний, гімну **P** (**P**aian) вірш **V** (**V**erse), далі вкажемо номер пам'ятника (нумеруємо в порядок виявлення тут) і номер вірша в пам'ятнику, підпис теж будемо вважати віршем.

LPV.4.1. 'Αχιλλει Ποντάρχηι Χαριστήριον (γερες) Όχημα (νῆσσε) Πέληχεν Θέτιδος (γόνος).

LPV.4.2. (αίμα θε) Αίακίδης Ή-μετέρ Μοῦσαν (άπὸ γραφίδος)

LPV.4.1. Ахілла нар. в 62 д. 119 р. у Понта в 1-й д. 169 р. поминаю нар. в 62 д. 119 р. убитий в 85 д. 167 р. і жертву привезену в 7 д. 168 р на кораблі на острів нар. в 303 д. 100 р. в любовному зв'язку вбита в 357 д. 167 р. Фетіда нар. в 85 д. 99 р.

LPV.4.2. Народженої в 105 д. 114 р. Еакідом нар. в 303 д.100 р. матері 8-ми дітей Музі нар. в 105 д. 114 р. присвячую - народила в 311 день сина.

В результаті маємо один шестіїменний вірш і підпис-присвяту Музі з трьох імен. Зазвичай розробка прихованих віршів завжди починається зі складання Пеану, а потім шляхом додавання повторюваних імен він розвивається до Олімпу. В основному вірші в імені Понтарха вказана дата створення 4-го пам'ятника: 16 липня 607 р. Тут t = 10, але в 10-й Одіссей відправився вже до сирен від Музи-Цірцеї [3, 4]. Таким чином, крайня дата виготовлення лапідарного напису № 4 визначається 16 липня 607 р. до н.е.

Метою складання цієї лапідарної написи Гомера стало прославляння Музи, як матері восьми дітей. На сьогодні з прихованих віршів відомо, що Муза (662-591 рр. до н.е.), її справжнє ім'я Клеопатра, в 645 р. до н.е. народила Гомеру дочку Тіро, потім в 643 р. ще двох близнюків, імена їх невідомі. 16 вересня 641 р. до н.е. у змеєдеви Музи від Геракла = Гомера народився Гілл, в 184 р. перейменований в Скіфа. В 27 років Клеопатру насильно взяв за дружину прямий її родич,

скіфський цар Пан, котрий вигнав рід Гомера з Гілеї. Від нього у неї теж народилося два близнюки, а в 634 р. до н.е. народився молодший син, Перс, від котрого їй судилося загинути. Ця лапідарна напис Гомера присвячена народженню в кінці 608 р. до н.е. 4-го сина Гомера у Клеопатри, Телегона (Савлія), від якого судилося загинути вже Гомеру. У третьому імені підпису Пеана вказано при імені Муза у допоміжному слові γραφίδος день народження Телегону в 311 день 168 р., тобто 22 травня 608 р. до н.е. У частині слова Гомер дав пророчо точну характеристику своєму сину-вбивці, маючи через тренд цього слова: $\alpha \phi i \delta o \varsigma = \dot{\alpha} \phi \epsilon i \delta \dot{\epsilon} \omega$ - «безжалісний, нещадний» [8, с.274 = 272]. Для доказовості усього сказаного тут і вище наведемо приховані вірші з Пеана 4-ї пісні Іліади, в яких говориться про народження Телегона-Савлія, а також про причину загибелі Гомера від свого сина. Відразу варто обмовитися, що ця вставка в тексті належить Телемаху-Анахарсису, і не могла бути зроблена за життя самим Гомером тому, що мова йде про його загибель. Це пряме свідчення того, що за виданням «Іліади» та «Одіссеї» син Гомера стежив ретельно і віддавав для публікації в Афінах тільки останні редакції, вивірені їм. Якщо звернутися до першого видання імманетной біографії Гомера [2, 3], то цілком очевидно, що у Гомера практично не було часу для просування своїх праць. З 629 по 621 р.р. до н.е. він перебував в Єгипті та Фінікії, з 619 по 609 рр. до н.е. йшла Троянська війна, з 609 по 599 рр. він більшу частину часу був замкнений на острові Еї (Березані) і Огігському (Крим), а після вбивства женихів Пенелопи, з 599 по 591 р.р. до н.е. перебував у вигнанні в м. Калліополі. [2, 3] Так що, Гомер міг би і не відбутися, якби не участь його Музи і сина Телемаха-Анахарсіса, які просували видання його праць в Афінах. До цього варто додати, що, як це видно з безлічі написів, знайдених в Північному Причорномор'ї, Телемах прожив 107 л. і весь цей час стежив за виданням праць Гомера в Афінах.

Далі помістимо тут уривок давньогрецького тексту 4-ї пісні Іліади, який розміщений на сайті [9]. Оригінальні імена для Пеана відбираються з 327-386 гекзаметрів цієї пісні. Випишемо в таблиці імена, що входять до Пеану, а також в дужках вкажемо (допоміжні суміжні слова). Потім внесемо їх у приховані вірші Пеану PVi.4.13-15, тут PV позначає, що це Пеана (Paian) вірш (Verse), а і- «Іліада», 4-ї пісні і це 13-15-ті вірші. Номери, відмічені курсивом, використовуються для підрахунку днів і років. В індексі для імен Si.4.327.191, S- Symbol, і- «Іліада», 4- пісня, 327-номер гекзаметра, 191- порядковий номер імені, всі номери, позначені курсивом, беруть участь в підрахунках днів і року. Жирним шрифтом виділені в іменах букви, використовувані для складання дат, в перекладах вони виділені курсивом.

Пеан: імена і назви, в порядку їх згадування в 13-15 прихованих віршах IV пісні «Іліади»

№ індексу	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
Si.4.327.191	Μενεσθῆα (π-λήξιππον)	Заповідав <i>в 13 д. 195 р.</i> (доручив <i>нар. в 55 д. 156 р.</i>)	1071 (1328) Телемаху
Si .4.329.193	Οδυσσεύς (πὰρ)	Одіссей нар. в 61 д. 119 р. (бувшому поруч)	1151, 1516 (1233)
Si .4.330.194	Κεφαλλήνων (ἀμφὶ)	Виконати (синові <i>нар. в 41 д. 127 р.</i>)	940 (102) Пенелопа
Si .4.352.207	Αρηα	Після загибелі в 365-352=13 д. (в 13 д. 195 р.)	231
Si .4.354.208	Τηλεμάχ-οιο	<u>13.Телемаху</u> (нар. в 55 д. 156 р.) в 195 р.	1623 208-13=195 p.
Si .4.358.211	(διογενές) Λαερτιάδη	(народила в 311 д. 168 р.) Лаертіда в 365-211+14=168 р.	(408) 1006 Телегон
Si .4.365.213	Τυδέος (νίὸν)	Тут (сина в 54 р.)	1654 (1662)
Si .4.365.214	Διομ-ήδεα	від Отця мого Медея нар. в 105 д. 114 р.	411-1091 Муза
Si .4.367.215	(ε-στήκει) Σ-θένελος	(убив в 13 д. 195 р.) Сильний нар. в 311 д. 168 р.	1471
Si .4.367.216	Καπανη-ϊ ος (ὑιός)	<u>14.Жахливий (син)</u> нар. в 367-14х4=311 д. в 26 л.	873=194 (1662)
Si.4.377.221	Πολυνει΄-κεϊ	Вбив в 13 д. 195 р.	1347
Si .4.378.222	Θη΄- βης	за Фіви засновані в 23 д. 23 р. (378-365=23 г.)	785 (Ольвія-1)
Si.4.383.224	Ασω-πὸν	Таємно Оспівував їх нар. в 61 д. 119 р.	256=37=38
Si.4.385.227	Καδμεΐωνα-ς	Вбив його <i>нар. в 311 д. 168 р.</i>	846 Савлій
Si.4.386.228	Ετεοκλη-είης.	<u>15.Істіно славного нар. в 63 д. 138 р. в 211 д. 194 р.</u>	676+953 Гіла-Скіфа

PVi.4.13. Μενεσθῆα (πλήξιππον) Οδυσσεύς (πὰρ) Κεφαλλήνων (ἀμφὶ) Αρηα Τηλεμάχοιο PVi.4.14. (διογενὲς) Λαερτιάδη Τυδέος (ὑιὸν) Διομήδεα (ἐστήκει) Σθένελος

Καπανήϊος (ὑιός)

ΡΥΙ.4.15. Πολυνείκει Θήβης Ασωπον Καδμείωνας Ετεοκληείης

PVi.4.13. Заповідав в 13 д. 195 р. доручив нар. в 55 д. 156 р. Одіссей нар. в 61 д. 119 р. бувшому поруч виконати синові нар. в 41 д. 127 р. після загибелі в 13 д. 195 р. Телемаху нар. в 55 д. 156 р. **PVi.**4.14. Народила в 311 д. 168 р. Лаертіда тут (сина в 54 р.) від отця мого Медея (убив в 13 д. 195 р. сильний нар. в 311 д. 168 р. жахливийий син в 26 л.

PVi.4.15. Вбив в 13 д. 195 р. за Фіви засновані в 23 д. 23 р. таємно оспівував їх нар. в 61 д.119 р. вбив нар. в 311 д. 168 р. також істинно славного нар. в 63 д.138 р. в 211 д. 194 р.

Тут дати, виділені в словах підтверджені також датами, отриманими з розрахунку номерів індексів для надійності. В 13-му вірші Пеана 4-ї пісні (PVi.4.13) відзначена двічі (в номері вірша № 13 і шляхом вичіленій чисел з індексу Si.4.352.207: 365-352 = 13) дата загибелі Гомера в 13-й день 195 р.м, тобто 28 липня 581 р. до н.е. Як бачимо, ця дата дає надійну підтримку дати, встановленої на камені Мастор (пам'ятник № 5). З цього вірша випливає, що Гомер загинув не відразу, якщо встиг Телемахові передати заповіт. Ймовірно, в нього входило і доручення відзначити в цьому місці Іліади в прихованих віршах дату своєї загибелі. Зазначення дати нарождення Пенелопи в в 41 д. 127 р., матері Телемаха-Анахарсіса, говорить про те, що по скіфським звичаям дружина вбитого царя повинна була перейти його спадкоємцю. Зауважимо, що у всіх прихованих віршах для затвердження особистості наводяться дати їх народження, іноді імена просто замінюються датами, і стає зрозуміло про кого йдеться. Причому, з дат можуть бути використані тільки день народження, або тільки рік. Наприклад, тут в індексі Si.4.327.191 вказані день і рік народження Телемаху: 365-327 + 13 + 4 = 55 день; 191 -13х4 + 13 + 4 = 156 р. Таким чином, Телемах-Анахарсіс народився 8 вересня 620 р. до н.е. - Ця дата має багаторазове підтвердження.

В 14-му вірші Пеана 4-ї пісні (**PVi**.4.14) відзначена дата народження сина Гомера Телегона. Лаертіда, тобто Муза Гомера була його сестрою по батькові, народила майбутнього вбивцю батька (обчислення показані в таблиці) 22 травня 608 р. до н.е. І ця дата, як бачимо, збігається з датою на розглянутому тут лапідарному пам'ятнику № 2. Поза сумнівом ім'я Діомед повинно бути розкладено на два: Διο- μη΄ δεα. Трендом першої частини імені повинно бути Διο = Διος - Зевс-батько, а другий частини: μη΄ δεα = Μη΄ δεια, тобто Медея. Потрібно сказати, що коли писалися ці рядки Телемахом, міф Гомера про Аргонавтів досяг піку популярності, як у Стародавній Греції, так і на батьківщині поета, в Скіфії. Цей міф був завершений Гомером 8 жовтня 588 р. до н.е. і був присвячений його Клеопатрі (Сапфо) - яка «Прославила батьківщину». Аполлоній Родоський, будучи директором Олександрійської бібліотеки, знайшов «Аргонавтику» непідписаною і приписав їй своє ім'я. Це плагіат, бо в ньому вільно читаються приховані вірші з біографією Гомера. Поетом його Муза виведена в образі Медеї, і про це знав Телемах. [3, 4]

Дуже насиченим в інформативному плані виявився 15-й вірш Пеана 4-ї пісні (**PVi**.4.15). По-перше, тут відзначена дата заснування Ольвії-1 (м.Миколаїв), у якій народився Гомер і його батько, в 23 д. 23 р., тобто 7 серпня 753 р. до н.е. По-друге, до 37-річчя батька, 15 травня 639 р. до н.е., він створив міф про семибрамні Фіви. Тому Гомер в прихованих віршах Ольвію-1 часто називає Фівами. По-третє, тут вказана дата народження загального улюбленця родини Гомера, Гілла = Скіфа - 16 вересня 638 р. до н.е. По-четверте, зазначено, що до Гомера Телегон (Савлій) убив в 211 д. 194 р. Скіфа заради захоплення влади. По-п'яте, стає ясним, що саме, після цієї сутички з Гомером, коли він приїхав ховати Скіфа в Гілею, Телегон-Савлій вирішив розрахуватися таємно з батьком, щоб остаточно захопити владу в Скіфії. В цілому, наведені тут приклади збіги дат, знайдені в лапідарному пам'ятнику і в тексті епосів, що дійшли до нас через тисячоліття після багаторазової листування, однозначно свідчать про авторство Гомера.

Пам'ятник № 5

Методика, викладена в монографії [2], дозволила ще в 2001 р. прочитати прихований текст епітафії на камені, знайденому Скадовським в 1900 р. в некрополі острова Березань. На ньому в епітафії зафіксовані дати народження і смерті Гомера [2, с.69-76; 3, 93-101р.]. Це був перший досвід читання прихованих текстів в лапідарній написі архаїчної епохи. Але тут потрібно буде уточнити дату загибелі Гомера, яка там залишалася остаточно невизначеною. Пам'ятник не зберігся, від нього залишилося фото, тут дане його промальовування (див. Рис. 5). Втім, не можна виключати того, що він загубився в Ермітажі. Основна реставрація лапідарного письма виконана В.П. Яйленко [13].

Рис. 5. Фото пам'ятника № 5 і його промальовування

В тексті, записаному бустрафедоном, згадано три імені, ті букви з 45, які погано читаються, записані В.П. Яйленко імовірно [взяті в квадратні дужки], після чого текст напису виглядає наступним чином:

Яйленко запропонував 4 варіанти 2-го імені батька Мастор: М?ρτης, По́рτης, "Αόρτης, В? рτης. Я ж, спираючись на згадування імені Мастор Гомером («Іліада», XV, 148), припустив, що мова тут йде про ім'я батька Одіссея, Лаерта, - Λαέρτεω, а значить і про самого Гомера, в силу іманентності його творчості. В цьому випадку епітафія буде виглядати так:

Тут недосконала форма перекладу виникає через необхідність розуміти слово «пам'ятник», яке явно відсутнє в тексті. Якщо відійти від використання слова «пам'ятник», то необхідно відмовитися і від трактування останнього теж нечитаного слова в 4-му рядку μ [ϵ], як «мене». Ймовірно, потрібно розглядати можливість включення його в смислову зв'язок з останнім словом, але це в свою чергу вимагає заміни [ϵ] на [η]. В цьому випадку частинка μ [η] має безліч відтінків, які залежать від сенсу останнього слова. Найбільш вірогідним з декількох варіантів можлива заміна слова ката́ Θ ϵ [τ 0?], але, з дещо іншим переказом - «причалив, приплив», якщо вважати основою слово ката́ θ ϵ [τ 0?]. Тоді сполучення частинки і останнього слова, має читатися як багатосмисловий вигук Арістоніма: μ [η] ката́ τ 6 τ 6 [τ 7] - «невже приплив?!» [τ 8, с. 888] Тут мається на увазі буквальний сенс (тіло Гомера везли на кораблі на острів Березань з м. Елаю (нині м. Седдюльбахір). Алегоричний зміст полягає в позначенні кінцевої гавані моряка, багато плавав у своєму житті. Невипадково на камені зображено весло - символ керманича. Зауважимо, що заміни букв тут виконані тільки там, де вони не читаються або відсутні. Загальний вид віршованій епітафії буде таким:

```
Мάστορα τόν \longleftarrow «Мастор, сину [?Λαέ]ρτεω έ[ξ]- \longrightarrow Лаерта, ολω[λότ'?] "Αρισ- \longleftarrow загиблому - τώνυμός μ[η]- \longrightarrow Арістон: невже κατά\Thetaε[το?!] \longleftarrow приплив ?! ».
```

Слід звернути увагу на те, що ім'я Арістон («Знаменитий» [8, с. 235]) і вік т $\dot{\omega}$ - 38 років, який читається на початку 4-го рядка всередині цього імені, точно вказують на Телемаха-Анахарсіса. По-перше, із прихованих віршів встановлено, що це його первісне ім'я, він народився 8 вересня 620 р. і йому 14 серпня було 38 років. По-друге, він був знаменитий тим, що був визнаний мудрецем Стародавньої Греції (Геродот). І тому вигук Арістоніма слід сприймати, як невіра в те, що настільки енергійний Мастор, «тобто Той, хто шукає», людина і той досяг своєї межі, своєю останньої гавані. Виявлена епітафія складена досить продумано і в ній прихований таємний сенс, якому підпорядкована вся конструкція вірша епітафії.

Отже, виділимо жирним шрифтом ті букви тексту, які входять до акровіршу, що включає в себе повністю весь нижний ряд, тобто зовні він виглядає як вінець, що обрамляє собою 5 рядків вірша:

Введемо наступне позначення для отриманого прихованого вірша **LATV**.5.1, тут **L** (**L**apidary) лапідарний, **ATV** (**A**cro-**T**ele-**V**erse) акро-теле-вірш, далі номер пам'ятника (нумеруємо в порядку виявлення) і номер вірша в пам'ятнику. Випишемо вірш, який виходить в результаті виділення акротелевірша і його переклад, допоміжний текст виділимо курсивом:

```
LATV.5.1. Má [\Lambda\alpha] olo \tau' \kappa-a\tau á\Theta\epsilon' [\tau'; \sigma'0] M [\eta] \rho\iota \sigma\epsilon [\xi'] \alpha' \tau' óv \sigma'.
```

LATV.5.1. Таємно втрьох після загибелі в 13-й (день) 195-го (року) доставили; Гомеру (народженому в) 61-й (день) (за) один (рік до) 30-ї (Олімпіади) йому 75 (років).

Тут тренд слова МlphaЛlpha передбачається як МlphaЛlpha - «за пазухою («під полою»), таємно», яке допускає використання написання його і як МlphaХlpha. Слово оlphaС на іонічному діалекті Гомера озна-

чає «вбивати, загинути». Слово ката перед буквою Θ в древньому епосі може переходити в кат і перекладається як «в продовження, внаслідок». [8, с. 1050, 1166, 880] Буква т як цифра позначає число 300, в даному випадку за змістом від неї використовується в першому випадку тільки одна цифра 3, а в другому і третьому тільки перші дві цифри - 30, а також для можливої участі її при складанні слів. Не будемо забувати, що даний текст складався одночасно як для прямого читання, так і для таємного прочитання, тому неможливо було використовувати ні цифру γ - 3, ні цифру λ - 30, без втрати вибудуваного змісту і сенсу. Ім'я Гомер записано в давальному відмінку однини Оµпрі від вихідного в називному відмінку Оµпрос. Якщо тепер відрахувати від 1-й олімпіади, проведеної в 776 р, покладені для 30-й олімпіади 120 років, то отримаємо 656 р. до н.е. і до них ще треба додати 61 день 657 р. до н.е. З урахуванням початку року з 15 липня, виходить, що Гомер народився в 61-й день від початку року, а загинув у 13-й день. Сходяться підрахунки і числа років, прожитих Гомером, зазначених в акротелевірші - 75 років. Таким чином, Гомер народився 14 вересня 657 року до н. е., а загинув 28 липня 581 року до н.е. і прожив 75 років і 10,5 місяців, тобто він не дожив півтора місяця до свого 76-річчя.

Зауважу, що до теперішнього часу накопичено достатньо даних з прихованих віршів, підтверджуючих багаторазово ці дати народження та загибелі Гомера. Фраза «таємно втрьох», збігається з міфологічними вказівками про те, що після того, як Гомер був «випадково» убитий своїм сином Телегоном-Савлієм, останній повіз із собою на острів Ею (Березань) до Цірцеї разом з тілом батька його дружину, Пенелопу, і її сина Телемаха. [14] Арістон-Телемах-Анахарсіс в прихованих віршах «Батрахоміомахії» докладно описав, як Телегон-Савлій («Бурякоїд») убив рідного батька. Розгадка таємничої написи в епітафії цілком базується на методиці читання прихованих віршів, розроблених в монографії [2].

Нам залишилося ще скласти таблицю Пеана для пам'ятника № 5 у прийнятій вище формі. До трьох іменам безпосередньо згаданих додамо четверте ім'я зі акротелевірша **LATV**.5.1 - Гомер.

Пеан: оригінальні імена і назви, в порядку їх згадування в листі на камені № 5.

№	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
5.1	Μά-στορα (τό-ν)	Той, хто шукає <i>нар. в 119 р. (в 61 д.</i> син)	1054 (1635=1209)
5.2	Λαέρ-τεω	Лаерта <i>нар. в 303 д. 100 р.</i>	1006 (573)
5.3	'Αριστών-υμός	і нар. в 85 д. 99 р. внучки Знаменитого нар. в 211 д. 42 р.	235
5.4	"Ομηρι	Гомер з 61 д. 132 р. в 13 л.	1170

У колишніх позначеннях отримаємо неповний четирехіменний вірш:

LPV.4.1. Μά-στορα (τό-ν) Λαέρ-τεω Αριστών-υμός "Ομηρι

LPV.4.1. Той, хто шукає *нар. в 61 д. 119 р.* син Лаерта *нар. в 303 д. 100 р.* і *нар. в 85 д. 99 р.* внучки знаменитого Арістея *нар. в 211 д. 42 р.* Гомер з 61 д. 132 р. в 13 л.

Отже, тут вказано походження Гомера від батька Ліка (нар. в 303 д. 100 р.) і матері Клімени (нар. в 85 д. 99 р.), внучки знаменитого Арістея Проконеського (нар. в 211 д. 42 р.), названого ним у своїх міфах Орфеєм. Принципово важливою тут є зазначена дата присвоєння собі імені Гомера в 13 л. Після вигнання з Аїду в 11 років Зет (таким було його первинне ім'я) прибувши до Елаю звідти часто їздив до Арістея Проконесського, який став його вчителем на 5 літ. Коли Зетові сповнилося 13 років він вирішив собі привласнити ім'я головного героя першого епосу Арістея «Арімаспеї» - Гомера, як епоніму кімерійського племені. В «Арімаспеї» Арістей його використовував для опису діяній його батька кімерійця Таргітая. Треба зазначити, що вчитель погодився з цим переімунуванням свого учня, бо таким чином він ставив гучну крапку на існуванні кіммерійського роду, який в той час сходив із шпальт історіїї і вже переіменовувався у скіфів.

В такої записі для Пеану заключних чотирьох імен пам'ятника № 5 ще читається акровірш:

LAVO.5.1. ΜάΛΑ Ο**μηρι**

LAVO.5.1. Таємниця Гомера.

Таємниця Гомера буде розкрита нижче, після складання зведеного Пеана п'яти розглянутих тут пам'ятників. Тепер звернемося до давньогрецького тексту 11-й пісні «Одіссеї», в якій описаний подорож Одіссея до Аїду. В ньому є пряме свідчення Гомера про створення розглянутого пам'ятника № 5. Випишемо імена і назви з давньогрецького тексту 11-й пісні, який охоплює по іменах 4-е і 5-е приховані вірші Олімпу, в таблицю імен Олімпу. Наведений нижче давньогрецький текст взятий з [11]. У таблиці курсивом вказані ті цифри, які використовуються в підрахунках дня і року. При цьому можуть бути присутніми всі можливі операції: додавання, віднімання, множення і ділення. Привласнимо кожному імені свій індивідуальний індекс, вказавши номер гімну, гекзаметра і порядковий номер імені. Наприклад, індекс So.11.60.17 позначає: S- Symbol, o- «Одіссея», 11-й - номер пісні, 60- номер гекзаметра в цьому гімні, 17 - порядковий номер імені. Аналогічно індексація прихованого вірша (Verse), наприклад, OVo.11.4, позначає, що це вірш Олімпу (Olimpus), тут, o- «Одіссеї», 11-й пісні і це 4-й вірш, номер якого використовується для підрахунку.

Олімп: імена і назви, в порядку їх згадування в 3-4 прихованих віршах 11-й пісні «Одіссеї»

№ індексу	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
So.11.60.17	(διογεν-ὲς)Λα-ερτιάδη	(нарожд. в 61 д.119 р. от нар. в 303 д.100 р.) Лаэрта	(318)1006=1015
So .11.60.18	πολυμ-ήχαν) Όδυ-σσεῦ	(камінь винайшов <i>в 85 д. 168 р.</i>) Я в 49 л.	(1347)1151
So .11.62.19	Κίρκης	с Вказівкою кордонів нар. в 61 д. 119 р.	947
So.11.65.20	(ψυχὴ δ) Ἄϊδόσδε (κατῆλθε)	(життя) Долі (і кіньцем)	(1801)55 (923)
So.11.68.21	(ἐόντα) Τηλεμάχ-ου	<u>4.(відзначеним)</u> Телемахом нар. в 55 д. 156 р.	(578=1179)1623
So.11.69.22	Αίδα-ο (νῆσον)	в Аїді <i>у нар. в 105 д. 114 р.</i> (на острові)	55, 48 (1133)
So.11.70.23	Αἰαίην (σχήσεις=εχω)	Еє (захований <i>в 85 д. 168 р.</i>)	46,322 (1594=727)
So .11.85.24	(κατατεθνηυίης) Αὐτολύκου (θυγάτηρ)	(з померлою <i>в 357 д. 167 р.</i>) Автоліка (дочкою <i>нар. в 85 д. 99 р.</i>)	(912=888)266(798)
So.11.85.25	Άντίκλεια (τ- ὴν ζωὴν)	Антіклея (за життя нар. в 85 д. 99 р.)	162 (950, 952
So.11.86.26	"Ιλιον (ἱρήν)	<u>5. нар. в 119 р. Сину у Іліона в 85 д. (наказала в 164 р.) в 65 л.</u>	822 (832=467)

Випишемо два прихованих вірша з таблиці Олімпу 11-й пісні «Одіссеї» з перекладом:

ΟVo.11.4. (διογενὲς)Λαερτιάδη (πολυμήχαν) Όδυσσεῦ Κίρκης (ψυχὴ δ) Ἅϊδόσδε (κατῆλθε) (ἐόντα) Τηλεμάχου

ΟVo.11.5. Ἀίδαο (νῆσον) Αἰαίην (σχήσεις=εχω) (κατατεθνηυίης) Αὐτολύκου (θυγάτηρ) Ἀντίκλεια (τὴν ζωὴν) Ἰλιον (ἰρήν)

OVo.11.4. Нарожденный в 61 д. 119 р. от нар. в 303 д. 100 р. Лаэрта камень в 85 д. 168 р. винайшов Я в 49 літ з Вказівкою нар. в 61 д. 119 р. кордонів життя долі і кіньцем, відзначеним Телемахом нар. в 55 д. 156 р.

OVo.11.5. В Аїді *у нар. в 105 д. 114 р.* на острові Еє захований *в 85 д. 168 р.* з померлою *в 357 д.* в 61 д. 119 г. 167 р. Автоліка дочкою *нар. в 85 д. 99 р.* на 69-м р. Антіклея *нар. в 85 д. 99 р.* за життя *нар. в 119 р.* сину біля Іліону в 85 д. наказала в в 164 р. в 65 л.

Кілька слів про підрахунки, в яких використовуються всілякі операції з номерами пісні епосу, гекзаметра, порядкового номера імені і номера прихованого вірша. День народження Гомера визначається з індексу So.11.60.17 вірша 4, множенням порядкового номера імені на номер вірша і вирахуванням від нього різниці між номером пісні і номером вірша: 17х4 - (11- 4) = 61 день, тобто Гомер народився 14 вересня. З наступного індексу So.11.60.18 визначається в якому віці він виготовив цей камінь: 60-11 = 49, тобто шляхом вирахування від номера гекзаметра в індексі порядкового номера імені, тобто камінь був виготовлений в 49 років. Абсолютне число року народження дано в індексі So.11.86.26 5-го вірша (OVo.11.5). Визначається воно шляхом множення порядкового номера назви Іліон на номер вірша з подальшим відніманням номера пісні: 26х5-11 = 119, тобто Гомер народився в 119 р. або в новому літочисленні 14 вересня 657 р. до н.е. Іліон тут згадується

невипадково, сім'я Гомера жила в 13 км. від Іліона в м. Елаї, на протилежному березі протоки нині Дарданелли. А оскільки тут визначений рік народження, то ми твердо можемо говорити, що «Антіклея (за життя) синові нар. в 119 р. (наказала) в 65 років». Відзначимо збіг дат народження Гомера, отриманих з абсолютно різних джерел з текстів епосу, і лапідарного. Тут вік матері Гомера = Одіссея Антіклеі визначений шляхом вирахування з номера гекзаметра в індексі порядкового номера і додатку номера віршу **OVo.11.5**: 86-26+5=65 років. Індекс **So**.11.85.25 при імені Антіклея дає можливість обчислити день і рік народження матері. День народження 85-й вказаний прямо в номері гекзаметра, а рік народження обчислюємо шляхом додавання номерів гекзаметра і порядкового імені і вирахуванням від суми номера пісні: 85+25-11=99 р., тобто мать Гомера, Климена, народилася 8 жовтня 677 р. до н.е. Ім'я матері визначено з інших прихованих віршів. Ці дати народження Гомера і його матері підтверджені багаторазово в інших прихованих віршах, саме тому вони впевнено визначаються тут. Оскільки дата народження матері визначена, то неважко вирахувати, що 65 років їй виповнилося 8 жовтня 612 р. до н.е. Дата загибелі матері обчислюється з індексу імені її батька Автоліка So.11.85.24. Для визначення віку, тобто на якому році життя це відбулося, потрібно з номера гекзаметра індексу відняти суму номерів пісні і вірша: 85-(11+5) = 69, тобто мати загинула на 69-му році життя. День загибелі визначається шляхом віднімання від загальної кількості днів у році різниці між номерами пісні і вірша: 365-(85-11х5-11)=357 д. Таким чином, мати загинула 8 липня 609 р. до н.е. Але, всі перераховані вище дати набагато простіше виділяються з самих імен і слів, в буквах, виділених жирним шрифтом, як це зроблено вище в таблиці. Дублювання через номера індексів виконувалося Гомером, як правило для дуже важливих дат і подій. Зрозуміло, що без накопичення статистики про дати ключових подій біографії Гомера нема чого говорити про надійність і точності встановлюваних тут дат. Ось для чого тут необхідно багаторазове циклічне наближення до істини, шляхом багаторазового уточнення дат і, пов'язаних з ними тлумачень прихованих віршів.

Отже, з наведених прихованих віршів, видно, що розглянутий камінь і текст епітафії з роками народження і кончини виготовив сам для себе Гомер. Більш того, з'ясовано, що дату кончини він доручив на камені записати Телемаху. Камінь виготовив Гомер до свого 49-річчя 14 вересня 608 р. до н.е. Але, він залишався не закритий за датою і тому тут, в загальному списку, він стоїть п'ятим. З ітенерарія подорожі Одіссея, наведеного в Тезах іманентної біографії [2, с. 41; 3, с.56], видно, що острову Еї відповідає острів Березань. Взагалі кажучи, кінець 167 р. і початок 168 р. видалися для Гомера = Одіссея жахливими. На початку року загинув Ахілл, наприкінці 167 р. в бухті лестригонов (Балаклава), землетрус знищив 11 кораблів з його ескадри [1]. Не встиг він отямитися, вернушісь на Березань до своєї Музі, як прибув корабель з Елая (нині Седдюльбахір). Батько Лік привіз тіло матері, убитої месником під час плавання її до Босфору - звідси ім'я матері Антіклея -«Знеславлена». Мати загинула 8 липня 609 р. до н.е. Кілька днів її шукали і, якщо врахувати 9-10 днів на дорогу від Елая до Березані. Так що, дата в 7-й день нового 168 р., тобто 22 липня 608 р. до н.е. виглядає цілком правдоподібною, тим більше, що вона підтверджена вище у віршах (**PVi.**16.27 і LOV.4.1). Так що, Гомеру довелося ховати матір у 11-й день 168 р., тобто 26 липня 608 р. до н.е., що підтверджується даними, наведеними вище в віршах LOV.4.2, LPV.4.1 і PVi.16.27. Син пам'ятав про заповіт матері, даний йому на її дні народження в 65 років. Вона просила поховати її на о-ві Еї (Березань) і просила покласти в її могилу камінь із нагадуванням майбутнім поколінням про те, що вона мати великого поета. Син впорався з цим завданням, продумав прихований текст епітафії до дня народження 14 вересня. А потім, через 24 дня виготовив напис і на день її народження, 8 жовтня 608 р. до н.е., вклав камінь зі своєї епітафією в могилу матері. Через 27 років Телемах дописав на камені дату кончини батька, коли привіз Гомера ховати на Березань вже за його заповітом. А ще через 2508 років цей камінь на Березанському некрополі знайшов археологлюбитель Скадовський. Нажаль, він не зафіксував ні положення каменя в могилі, ні хто в ній був похований, як слід. Щоденник його розкопок загубився і тепер вже неможливо нічого відновити. А частина некрополя з місцем, де була могила матері Гомера, за моїми спостереженнями з 2001 р. сьогодні вже опинилася в Чорному морі через ерозію берега остріва. Тепер перейдемо до розгляду текстів п'яти лапідарних пам'ятників Березані та їх зв'язку між собою.

Пантеон лапідарних пам'ятників Гомера з Ермітажу, знайдених на острові Березань.

На закінчення аналізу змісту прихованих віршів, випишемо всі 56 імен, що зустрічаються в усіх пятііменних віршах в п'яти лапідарних написах археологічних пам'яток в порядку часу їх створення, встановленого вище при аналізі. Це буде аналог зведеного Олімпу. Потрібно мати на увазі, що Гомер нічого просто так не робив, бо всі тексти прихованих віршів його в епосах пов'язані між собою, утворюючи єдину систему, об'єднану наскрізним задумом. Так що, можна очікувати наявність цього зв'язку й тут.

Олімп: Таблиця всіх імен 5-ти лапідарних пам'ятників, знайдених на Березані [1; 3; 4]

№	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
		30 листопада 609 р. до н.е.	
1.1	Έπὶ (ἄ ρχοντος) Εύρησι- βίου	(вождь в 167 рчерез 53 д. після 85 д.) Задумав життєпис в 138 д. 167 р.	(599 244) 705-296
1.2	Άναξιμέ-νος (τό β' οί)	2-го вождя потужного, народ. на <i>один</i> день пізніше мене, <i>нар. в 61 д. 119 р.</i> (одного з 2-х близнюків)	(109)126:125-1071 (1633=1638 283 1154=1160)
1.3	(περι) Διο-νύσιον	(в 85 д.167 р. убив) Діонісія в 48 л.	(1285-1453) 410
1.4	Άλεξάνδρου (ισο άγορ)	Олександр (рівний народу народ. в 127 р. в 328 д.)	76 (834 24)
1.5	(ανόμο- ς) Ινα -ρμαζος	1.(підло 20 чол.) у 16-літн. агоранома задушили спокусниці	(156) 824-227-1045=1055
1.6	Κο-υκοδωνος	Кикону <i>народ. в 263 д. 102 р.</i> вино з	975=945-1807=1159
1.7	Βαταγος	Шипа ската вождю в 80 д. 165 p.	292-25
1.8	Αδ-ωλου	Смертельна отрута в Аїд з народж. в 80 д. 131 р.	33-1805=1166 Tipo
1.9	Ρευρ -ομαρος	народж. в 105 д. 114 р в Горшику-Послала	1704-1169
1.10	Σειπελ-αγου	<u>2. моя Богиня морська</u> в 51 р.	1466=774-1276
1.11	Διονυσο -δωροσ	за Діонісія подарунок в 303 д. 165 р.	410-443
1.12	Βουδ-ει (εύχαριστή-ριν)	на Будінів бенкеті в 51 р. (народж. в 105 д. 114 р.)	302 (715)
1.13	Άχιλ-λεἴ (ήρωι)	народ. в 61 д. 119 р. зубилом Ахілла-Героя (нар. в 62 д. 119 р.)	13-1016
1.14	Ρ(ε)οιρομ -αροσσι	<i>і народ. в 105 д. 114 р.</i> Кохану на мармурі	1447-1160=148-1053
1.15	Πελαγου (ἔγρα-ψεν)	3. Моряків (прославив моїх) <i>в 138 д. 167 р.</i>	1471-1276 (453-1795=1590)
		30 грудня 609 р. до н.е.	
2.1	'Αγαθῆ	Божественному нар. в 62 д. 119 р. убитому в 85 д. 167 р.	16=741
2.2	Τ-ύχη	Судилося в 48 л.	1657
2.3	('αχ)Ιλλεῖ	(у 16-летн. задушили) у Троянки Ахілла нар. в 62 д. 119 р.	13 - 822
2.4	Ποντά- ρχη (ἐ π ὶ)	на Понті в 168 день (бути в 167 р.)	1355 (600)
2.5	(ἄρχοντο -ς) Ποντικοῦ	<u>1.(1-м архонтом нар. в 62 д. в 167 р. в 48 л.)</u> Понтійським	(244) 1355
2.6	Νεικίου (τὸ β΄)	у Никії Бої (36-літн. нар. в 61 д. 119 р. два)	1125
2.7	Κ-αξ-ι-νας	20 и 16 проти мого (нар в.61 д.) 10 кораблів	179-1120=1122
2.8	Φαρναγου (ί ε-ρατ -εύων)	Під вітрилами (з жрицею нар. в 105 д. 114 р.)	1715 813
2.9	(π-όλεως) εύσταθίας	(міста заснованого. в 105 д. 145 р.) Захисникам	(1339=1340) 709
2.10	ύγείας (χαρισ -τήριον)	2.Пеан (нар. в 61 д. 119 р. благодар. на честь перемоги)	(1659)1766
2.11	ἀνέ-στη-σεν	Тесея воскрешаю в 238 д. и 255 д. 155 р.	145=153
	2 січня 609 р. до н.е.		
3.1	('αγα) Θῆι	(разгнівав) Богів <i>в 85 д. 167 р.</i>	(16=20) 72
3.2	Τ-ύχη	Доля в 48 л.	1657
3.3	'Αχιλλεῖ	Ахілла <i>нар. в 62 д. 119 р.</i>	13
3.4	Ποντά- ρχηι (οί)	на Понта <i>в 171 день 167 р</i> .	1355 2 січня 609 р.
3.5	(περί) Κάρπον	<u>1.(острові) Завершилася убитого в 85 д.167 р.</u>	(1285) 877 8жовт. 609 р.
3.6	Αίλ-ίου	Одного в 48 л. у Іліона	13-822

№	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]	
3.7	'Επ- ικράτους (άγορανόμοι τό β΄ α)	Потужного <i>нар. в 62 д. 119 р.</i> (у агоронома злучили)	617 (24 1633=1638)	
3.8	Αβραγο-ς	з Незайманою 16 л.	13=741-1448	
3.9	Αβρυμηου	Пишнотілою <i>нар. в 151 р. в 74 д</i> .	15	
3.10	Μάρκ-ος	<u>2. Ізнуріла нар. в 62 д. 119 р.</u>	1053	
3.11	Νεο -πτολέμου	у 16 л. Юної-ворогами	1128-1438=1339	
3.12	Κ-ουλις	20-ми Задушений ременями <i>нар. в 328 д. 127 р.</i>	845-1206; 975=963 Паріс	
3.13	Αβραγου	Сильними-дурень в 48 л. нар. в 62 д. 119 р.	13=741-1447=1448	
3.14	Μαρικιων	у Розпусниці в 85 д. 167 p.	1053=946	
3.15	Λ- υσιμάγου ε ὺ χαρισ -	<u>3.30 нахабних навалилося</u> (на жертву нар.в 62 д.119 р.)	1474-331=330 (715)	
3.16	Ακχις	нар. в 61 д. 119 р. про стрілу Акхія нар. в 328 д. 127 р.	64 <i>р. в 61 д. 119 г.</i> Гомер	
	16 липня 607 р. до н.е.			
4.1	'Α-χιλ-λει	Один нар. в 61 д 613 загиблих	13-1774-1016 Лестригон.	
4.2	Ποντ-ά-ρχη-ι	у Понта-в 1-й день-168 родин	1355	
4.3	Χαρισ-τήριον (γερες)	нар. в 61 д. 119 р. Поминаю (жертву гідну)	1766 (320)	
4.4	Όχη-μα (νῆσσε)	Привезену в 7 д. 168 р. (на кораблі на острів)	1212 (1133)	
4.5	Πέληχεν	1.Жертва любовного зв'язку <i>народж. в 85 д. 99 р.</i>	1023 Мать	
4.6	Θέτιδος (γόνος)	про Фетіду-(народжена в 105 д. 114 р.)	(1203) 413 (330) Клеопат.	
4.7	$(\alpha\text{im}\alpha\ \theta\epsilon)\ A\text{iakidh-s}$	(нар. в 114 р. сказала) в 11 д.168 р.: пометилися пристрастним:	(50 772=776) 46	
4.8	' Αχιλλεῦ (άθλησιν)	Ахілл <i>нар. в 62 д. 119 р.</i> (<i>в 85 д. 167 р.</i> замучений <i>один</i>)	13 (43)	
4.9	$(\acute{\alpha}\lambda\lambda)^{'}A\chi\iota\lambda\lambda\text{-}\epsilon\tilde{\upsilon}$	(<i>одна в 357 д.</i> , як) Ахілл <i>в 167 р.</i>	(83) 13	
4.10	(ἴσθι) Ή-μετέρ	(загинула <i>нар. в 85 д.</i>), говорила,- Мати <i>нар. в 99 р</i> .	(833) 741=753-1094	
4.11	Μο-ῦσαν (άπὀ	2.Музі нар. в 105 д. 114 р. (присвячую нар. в 311 д.168 р.сина)	1111 (196 333) Савлія	
		14 вересня 608-16 липея 607 рр. до н.е.		
5.1	Μά-στορα (τό-ν)	Той, хто шукає <i>нар. в 119 р. (в 61 д.</i> син)	1054 (1635=1209)	
5.2	Λαέρ-τεω	Лаерта <i>нар. в 303 д. 100 р.</i>	1006 (573)	
5.3	'Αριστών-υμός	і <i>нар. в 85 д. 99 р. внучки</i> Знаменитого <i>нар. в 211 д. 42 р.</i>	235	
5.4	Θμηρι	Гомер з 61 д. 132 р. в 13 л.	1170	

Як бачимо, всі імена, виділені в лапідарних текстах 5-ти пам'ятників, разом створюють цілком цільну композицію, що закінчується розкриттям імені Гомера, як автора цього лапідарного пантеону, із зазначенням свого походження і його прихованого імені. Зауважу, що жоден свій твір він не підписував ім'ям Гомера. Тут воно виявлено з прихованих віршів. Моє 33-річне спілкування з Гомером наводить на думку про те, що він нічого даремно не робив. Все життя його виявилася продуманим від початку й до кінця. Якщо говорити про це зібрання з 5-ти лапідарних текстів Гомера, як про цільну композицію, то, щонайменше, вона повинна бути пов'язана акровіршем і телевіршем. Акровірш повинен бути складений з перших імен лапідарного тексту кожної пам'ятки, а Телевірш - з останніх імен, складених в зворотному порядку. Введемо наступні позначення для них відповідно: LAVO.1-5 і LTVO.5-1, тут L (Lapidary), AVO (Acro Verse Olimpus), а TVO (Tele Verse Olimpus), з 1-го по 5-й пам'ятник:

LAVO.1-5. Εύρησιβίου 'Αγαθή ('αγα) Θῆι 'Αχιλλει Μάστορα (τόν) LTVO.5-1. "Ομηρι Μοῦσαν (άπό γραφίδος) Ακχις ἀνέστησεν Πελαγου (ἔγρα-ψεν)

LAVO.1-5. Задумав життєпис в 138 д. 167 р. божественного нар. в 62 д. 119 р. вбитий в 85 д. 167 р. розгніваних богів в 85 д. 167 р. про Ахілла, Той, хто шукає нар. в 61 д. 119 р. **LTVO**.5-1. Гомер з 61 д. 132 р. в 13 л. Музі присвятив народила в 311 д. 168 р. сина і нар. в 62 д.

119 р., погиб від стріли Акхія нар. в 328 д. 127 р. Тесея воскрешаю в 238 д. та 255 д. 155 р. Моряків (прославляю моїх)

Далі складаємо підсумковий акромезотелестіх **LAMTVO**.1-5-1-5 зведеного Олімпу всіх п'яти пам'ятників з п'яти імен. Між першими і останніми іменами, відібраними в прямому напрямку, тобто від **LAVO**.1-5 до **LTVO**.5-1, вставляємо середні імена **A**к χ ı ζ і (' $\alpha\gamma\alpha$) Θ $\tilde{\eta}$ ı в зворотному напрямку. Це буде «плетіння кошиків», як цьому вчив Гомера його прадід Арістей Проконеський:

LATVO.1-5-1. Εύρησι**βίου** "Ομηρι Ακχις ('αγα) Θῆι Μάστορα (τόν) Πελαγο-υ (ἔγρα-ψεν) **LATVO**.1-5-1. Задумав життєпис в 138 д. 167 р. Гомер нар.в 61 д. 119 р. Акхіем нар.в 328 д. 127 р. божественний нар. в 62 д. 119 р. вбитий в 85 д. 167 р. Той, хто шукає в 1 д. 169 р. Моряків прославляю з сестрою нар. в 105 д. 114 р.

Як бачимо, зміст підсумкового акромезотелевірша Олімпу **LAMTVO**.1-5-1. виглядає цілком логічним. Вказані дата і привід створення життєпису - загибель Ахілла брата. Позначений автор підлого вбивства і відзначена роль їх загальної Музи, як морячки Той, яка завжди шукає. Приведена дата створення зведеного Олімпу п'яти пам'ятників. Відзначимо, що підсумковий акромезотелевірш Олімпу складається з 6-ти імен.

Таким чином, весь Олімп виглядає, як продумана композиція, що зв'язує всі п'ять пам'ятників в одне ціле. У ній знайшли відображення головні потрясіння, що обрушилися на 48-річного Гомера з 30 листопада 609 р. до н.е. і до 14 вересня 608 р. до н.е. Серед них: загибель Ахілла 8 жовтня 609 р. до н.е.; загибель 11 кораблів його ескадри в бухті Лестригонів 15 липня 608 р. до н.е.; загибель матері, яку йому довелося ховати на острові Березань 11 липня 608 р. до н.е. Зведений акровірш Олімпу має чітко виражену думку, що оголошує про початок роботи в 167 р. (609 р. до н.е.) Гомера (народженого в 61 день) над «Іліадою», як епосом, присвяченого Ахіллу. У зведеному телевірші Олімпу оголошено про те, що Мастор - «Той, хто шукає» це Гомер. Зазначено, що слідом за прославлянням Ахілла, як Тессея, загиблого від стріли Паріса, Гомер присвячує цей Пантеон лапідарних текстів Музі, яка народила йому 4-го сина.

Для того, щоб переконатися в тому, чи була ця композиція з 5-ти пам'ятників задумана як єдина, потрібно скласти загальний Пеан, як головний гімн, тобто залишити тільки оригінальні імена з Олімпу. Потім розбити знову їх на пятііменні вірші, і подивитися чи буде при цьому читатися пов'язаний текст з новою інформацією? З тексту видно, що крайня дата створення Пантеону 16 липня 607 р. до н.е., що міститься в 4-м і 5-м пам'ятниках, вивела Гомера на 50-й рік життя і тому логічно йому було скласти десять пятіменних віршів до цієї даті. З 57 імен і назв в Олімпі повторюваних виявилося 7, так що для Пеану залишиться якраз потрібне число, 50 імен, для складання 10 пятііменних віршів Пеана.

Пеан: Таблиця оригінальних імен в 5-ти лапідарних пам'ятниках, знайдених на Березані [1, 2, 3].

№ п/п	№ інд.	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
1	1.1	Έπὶ (ἄ ρχοντος) Εύρησι- βίου	(вождь в 167 рчерез 53 д. після 85 д.) Задумав життєпис в 138 д. 167 р.	(599 244) 705-296
2	1.2	Άναξιμέ-νος (τό β' οί)	2-го вождя потужного, народ. на <i>один</i> день пізніше мене, <i>нар. в 61 д. 119 р.</i> (одного з 2-х близнюків)	(109)126:125-1071 (1633=1638 283 1154=1160)
3	1.3	(περι) Διο -νύσιον	(в 85 д.167 р. убив) Діонісія в 48 л.	(1285-1453) 410
4	1.4	Άλεξάνδρου (ισο άγορ)	Олександр (рівний народу народ. в 127 р. в 328 д.)	76 (834 24)
5	1.5	(ανόμο- ς) Ινα -ρμαζος	1.(підло 20 чол.) у 16-літн. агоранома задушили спокусниці	(156) 824-227-1045=1055
6	1.6	Κο-υκοδωνος	Кикону <i>народ. в 263 д. 102 р.</i> вино з	975=945-1807=1159
7	1.7	Βαταγος	Шипа ската вождю в 80 д. 165 p.	292-25
8	1.8	Αδ-ωλου	Смертельна отрута в Аїд з народж. в 80 д. 131 р.	33-1805=1166 Tipo
9	1.9	Ρευρ -ομαρος	народж. в 105 д. 114 р в Горшику-Послала	1704-1169

№ п/п	№ інд.	Ім'я давньогрецьке	Тлумачення	Примітки, стор. [8]
10	1.10	Σειπελ-αγου	<u>2. моя Богиня морська</u> в 51 р.	1466=774-1276
11	1.11	Διονυσο-δωροσ	за Діонісія подарунок в 303 д. 165 р.	410-443
12	1.12	Βουδ-ει (εύχαριστή-ριν)	на Будінів бенкеті в 51 р. (народж. в 105 д. 114 р.)	302 (715)
13	1.13	Άχιλ-λεἵ (ήρωι)	народ. в 61 д. 119 р. зубилом Ахілла-Героя (нар. в 62 д. 119	13-1016
14	1.14	Ρ(ε)οιρομ -αροσσι	<i>і народ. в 105 д. 114 р.</i> Кохану на мармурі	1447-1160=148-1053
15	1.15	Πελαγου (ἔγρα-ψεν)	3.Моряків (прославив моїх) <i>в 138 д. 167 р.</i>	1471-1276(453-1795=1590
16	2.1	'Αγαθῆ	Божественному нар. в 62 д. 119 р. убитому в 85 д. 167 р.	16=741
17	2.2	Τ-ύχη	Судилося в 48 л.	1657
18	2.3	('αχ)Ιλλεῖ	(у 16-летн. задушили) у Троянки Ахілла нар. в 62 д. 119 р.	13 - 822
19	2.4	Ποντά- ρχη (ἐπὶ)	на Понті в 168 день (бути в 167 р.)	1355 (600)
20	2.5	(ἄρχοντο -ς) Ποντικοῦ	<u>4.(1-м архонтом нар. в 62 д. в 167 р. в 48 л.)</u> Понтійським	(244) 1355
21	2.6	Νεικίου (τὸ β΄)	у Никії Бої (36-літн. нар. в 61 д. 119 р. два)	1125
22	2.7	Κ-αξ-ι-νας	20 и 16 проти мого (нар в.61 д.) 10 кораблів	179-1120=1122
23	2.8	Φαρναγου (ί ε-ρατ- εύων)	Під вітрилами (з жрицею <i>нар. в 105 д. 114 р.</i>)	1715 813
24	2.9	(π-όλεως) εύσταθίας	(міста заснованого. в 105 д. 145 р.) Захисникам	(1339=1340) 709
25	2.10	ύγείας (χαρισ -τήριον)	5.Пеан (нар. в 61 д. 119 р. благодар. на честь перемоги)	(1659)1766
26	2.11	ἀνέ-στη-σεν	Тесея воскрешаю в 238 д. и 255 д. 155 р.	145=153
27	3.1	('αγα) Θῆι	(разгнівав) Богів <i>в 85 д. 167 р.</i>	(16=20) 72
28	3.4	Ποντά- ρχηι (οί)	на Понта в 171 день 167 p.	1355
29	3.5	(περί) Κάρπον	(острові) Завершилася убитого в 85 д.167 р.	(1285) 877
30	3.6	Αίλ-ίου	6.Одного в 48 л. у Іліона	13-822
31	3.7	'Επ- ικράτους (άγορανὸμοι τὸ β΄ α)	Потужного <i>нар. в 62 д. 119 р.</i> (у агоронома злучили)	617 (24 1633=1638)
32	3.8	Αβραγο-ς	з Незайманою 16 л.	13=741-1448
33	3.9	Αβρυμηου	Пишнотілою <i>нар. в 151 р. в 74 д</i> .	15
34	3.10	Μάρκ-ος	Ізнуріла <i>нар. в 62 д. 119 р</i> .	1053
35	3.11	Νεο-πτολέμου	<u>7. у 16 л. Юної-ворогами</u>	1128-1438=1339
36	3.12	Κ-ουλις	20-ми Задушений ременями нар. в 328 д. 127 p.	845-1206; 975=963 Паріс
37	3.14	Μαρικιων	у Розпусниці в 85 д. 167 p.	1053=946
38	3.15	Λ -υσιμάγου εύχαρισ-	30 нахабних навалилося (на жертву нар.в 62 д.119 р.)	1474-331=330 (715)
39	3.16	Ακχις	нар. в 61 д. 119 р. про стрілу Акхія нар. в 328 д. 127 р.	64 нар.в 61 д.119 г. Гомер
40	4.3	Χαρισ-τήριον (γερες)	8. нар. в 61 д. 119 р. Поминаю (жертву гідну)	1766 (320)
41	4.4	Όχη-μα (νῆσσε)	Привезену в 7 д. 168 р. (на кораблі на острів)	1212 (1133)
42	4.5	Πέληχεν	Жертва любовного зв'язку <i>народж. в 85 д. 99 р.</i>	1023 Мать
43	4.6	Θέτιδος (γόνος)	про Фетіду-(народжена в 105 д. 114 р.)	(1203) 413 (330) Клеопат.
44	4.8	(αίμα θε) Αίακίδη-ς	Ахілл нар. в 62 д. 119 р. (в 85 д. 167 р. замучений один)	13 (43)
45	4.10	(ἴσθι) Ή-μετέρ	<u>9.(загинула нар. в 85 д.), говорила,</u> - Мати нар. в 99 р.	(833) 741=753-1094
46	4.11	Μο-ῦσαν (άπὸ γραφίδος)	Музі нар. в 105 д. 114 р. (присвячую нар. в 311 д.168 р.сина)	1111 (196 333) Савлія
47	5.1	Μά-στορα (τό-ν)	Той, хто шукає <i>нар. в 119 р. (в 61 д.</i> син)	1054 (1635=1209)
48	5.2	Λαέρ-τεω	Лаерта <i>нар. в 303 д. 100 р.</i>	1006 (573)
49	5.3	' Αριστών- υμός	і нар. в 85 д. 99 р. внучки Знаменитого нар. в 211 д. 42 р.	235
50	5.4	ʹΌμηρι	10.Гомер з 61 д. 132 р. в 13 л.	1170

Далі складемо на основі таблиці приховані вірші об'єднаного Пеана **LPV**.1-5. Вони повинні отримати своє позначення і нумерацію, бо будуть відрізнятися від вихідних.

LPV.1-5.1. Έπὶ (ἄ-ρχο-ντος) Εύρησι-βίου Ἀναξιμένος (τό β΄ οί) (περι) Διονύσιον Ἀλεξάνδρου (ισο άγορ)(ανόμος) Ιναρμαζος

LPV.1-5.2. Κουκοδωνος Βαταγος Αδωλου Ρευρομαρος Σειπελαγου

- LPV.1-5.3. Διονυσοδωροσ Βουδει (εύχαριστήριν) Άχιλλεἴ (ήρωι) P(ε)οιρομαροσσι Πελαγου (έγρα-ψεν)
- LPV.1-5.4. 'Αγαθη Τύχη 'αχΙλλεῖ Ποντάρχη (ἐπὶ) (ἄρχοντος) Ποντικοῦ
- LPV.1-5.5. Νεικίου (τὸ β΄) Καξινας Φαρναγου (ίερατεύων) (πόλεως) Εὺσταθίας Ύγείας (γαριστήριον)
- LPV.1-5.6. Ανέστησεν ('αγα)-Θῆι Ποντά-ρχηι (οί) (περί) Κάρπον Αίλίου
- LPV.1-5.7. Ἐπικράτους (άγορανόμοι τό β΄ α) Αβραγος Αβρυμηου Μάρκος Νεοπτολέμου
- LPV.1-5.8. Κουλις Μαρικιων Λυσιμάγου Ακχις Χαριστήριον (γερες)
- LPV.1-5.9. Όχημα (νῆσσε) Πέληχεν Θέτιδος (γόνος) (αίμα θε) Αίακίδης (ἴσθι) Ήμετέρ
- LPV.1-5.10. Μοῦσαν (άπό γραφίδος Μάστορά τόν Λαέρτεω 'Αριστώνυμός "Ομηρι
- **LPV**.1-5.2. Кикону нар. в 263 д. 102 р. в вино з шипа ската вождю в 303 д. 165 р. смертельну отруту в Аїд з нар. в 80 д. 165 р. в горщику послала моя богиня морська в 51 р.
- **LPV**.1-5.3. За Діонісія подарунок на бенкеті з Будінами в 51 р. нар. в 114 р в 302 д. один нар. в 61 д. за 3 д. зубилом Ахілла-героя оспівав і нар. в 105 д. кохану на мармурі моряків прославив моїх.
- **LPV**.1-5.4. Божественному в 167 р. судилося бути в Аїді Ахіллу у 16-літн. троянки задушеному на Понті в 168 день бути 1-м архонтом Понтійським
- **LPV**.1-5.5. Біля м. Никії бої (36-річн. два бою) 20 і 16 проти мого (я нар. в 61 д.) 10 кораблів під вітрилами з жрицею нар. в 105 д. 114 р. міста захисникам Пеан нар. в 61 д. вдячний на честь перемоги.
- **LPV**.1-5.6. Тесея воскрешаю в 238 д. та 255 д. 155 р. божественного в 171 день 167 р. на Понті острові завершилася після 85 д. одного задушили біля Іліону.
- LPV.1-5.7. Потужного у агоронома злучили з дівою пишнотілою виснажила юна і вороги
- **LPV**.1-5.8. Задушили ременями у розпусниці в 85 день 30 нахабних навалилося на жертву Акхія стріла нар. в 127 р. Паріса нар. в 61 д. 119 р. поминає жертв гідних
- **LPV**.1-5.9. Прівезену в 7 д. на кораблі на острів жертву любовного зв'язку нар. в 85 д. Фетіду-мати нар. в 114 р. сказала в 11 день: помстилися пристрасним одна загинула, говорили, мати
- **LPV**.1-5.10. Музі присвячую народила в 311 д. сина «Тому, хто шукає» на 50 р., сину Лаерта, знаменитому Гомерові.

З віршів лапідарного Пеана п'яти пам'ятників видно, по-перше, що, незважаючи на втрату 7 імен, тобто одного прихованого вірша зміст інформації, викладеної в Олімпі, утримано. По-друге, всі переходи логічні й дозволяють прибрати зайві цифри і повторювані дати з віршів. По-третє, якщо це було задумано спочатку, то повинні проглядатися два пятііменних акровірша зведеного Пеана, складені за першим іменам 10-ти віршів, а також два пятііменних телевірша зведеного Пеану, складені за останніми іменам кожного вірша. Крім того, акровірші та телевірші можуть бути пов'язані між собою мезовіршами, складеними з середніх імен в пятііменних віршах. Аналогічна схеми «зв'язків слав обох сторін часу» були виявлені мною в давньоруському пам'ятнику 1187 р. «Слово о полку Ігореві» [2]. Однак, щоб цей зв'язок виглядав безперервним, імена в мезовіршах повинні відбиратися від кінця зведеного Пеана до його початку. Складемо схему відбору імен для зведеного акро-мезо-теле-вірша Пеана за їхніми номерами:

```
Два акровірша пятііменних: 1.1 + 1.6 + 1.11 + 2.\overline{1} + 2.6; 2.11 + 3.7 + 3.12 + 4.4 + 4.11; Два мезовірша пятііменних: 5.2 + 4.6 + 3.15 + 3.9 + 3.4; 2.8 + 2.3 + 1.13 + 1.8 + 1.3; Два телевірша пятііменних: 1.5 + 1.10 + 1.15 + 2.5 + 2.10; 3.6 + 3.11 + 4.3 + 4.10 + 5.4.
```

Введемо наступне позначення для прихованих акровіршів **LAVP**.1-5.1, тут **L** (**L**apidary) лапідарний, **AVP** (**A**cro **V**erse **P**aian) акровірш, далі номера пам'ятника 1-5, тобто з 1-го по 5-й номер пам'ятника і порядковий номер вірша. Аналогічно вводимо позначення для мезовіршів **MVP**.1-5.1, тут **MVP** (**M**esos **V**erse **P**aian), і для телевіршів Пеана **TVP**.1-5.1, тут **TVP** (**T**ele **V**erse **P**aian). При цьому допоміжні слова біля імен використовуватимемо мінімально.

LAVP.1.1-2.6 Εύρησι-βίου Κουκοδ-ωνος Διονυσο-δωροσ 'Αγαθή Ν-εικίου LAVP.2.11-4.11 Άνέσ-τησεν 'Επικράτους Κουλις 'Ό-χημα (νῆσσε) Μοῦσαν LMVP.5.2-3.4 Λαέρτεω Θέτιδος Λ-υσιμά- γου Αβρυμηου Ποντά- ρχη- ι΄-ὸ LMVP.2.8-1.3 Φαρναγου Ιλλεῖ Άχιλ- λεἴ Αδ- ωλού (πε- ρἰ) Διο- νύ- σιον LTVP.1.5-2.10 Ιν-αρ-μαζος Σει-πελαγου Πελαγου Ποντικοῦ Ύγείας LTVP.3.6-5.4 Α-ίλίου Νεο-πτολέμου Χαριστήριον (γερες) Ή-μετέρ 'Όμηρι

LAVP.1.1-2.6 Задумав-життєпис про кикона вино Діонісія подарунок божественної

в 1 д. 169 р. в Никії до 50-л.

LAVP.2.11-4.11 Тесея воскрешаю потужного 20 задушили ременями привезли на кораблі на острів до Музи.

LMVP.5.2-3.4 Лаерта Фетіду 30-літн. наглец заманив пишнотілу до Понту одну за 7 днів до 168 р. **LMVP**.2.8-1.3 Під вітрилом троянець після загибелі Ахілла погубив нар. в 85 д. божественну на кораблі біля виру.

LTVP.1.5-2.10 У 16-річної спокусниці задушили мого моряка моєму божеству Понтійському Пеан **LTVP**.3.6-5.4 Один в 103 день біля Ілиону з Неоптолемом згадували про загиблого з його матір'ю, - сказав Гомер.

Зі змісту цих шести пятііменних віршів видно, що ми маємо справу із спочатку задуманим Гомером ансамблем з 5-ти лапідарних пам'ятників, які цілком можна назвати Березанським лапідарним пантеоном Гомера. Він присвячений Музі, Ахіллу та його матері, і складений до свого із Ахіллом 50-річчя. Вище при аналізі виникало два питання, які не знаходили відповіді до цього аналізу: де знаходилося місто Никій, на острові Березань або на місці нинішнього м. Очакова, чому глухо звучить присвята до 50-річчя, а також, чому ніде Неоптолем не згадуваний як син Ахілла? Тут ми отримуємо на це відповідь. Никій, ймовірно, придумане Гомером або Музою назва міста, який був нею заснований на острові Березань за 23 роки її життя там з 631 р. до н.е. і до 608 р. до н.е., коли створювався цей комплексний пам'ятник [5]. Невідомо, прижилося це ім'я історично чи ні, на це питання можуть відповісти остаточно тільки археологи, які розкопують місто на Березані, називаючи його сьогодні Борисфеном [1]. З Никія проявилася перша буква, як ознака створення Пантеону до 50-річчя. У вірші LTVP.3.6-5.4 перша буква слова ή-μετέρ може позначати, як займенник $\acute{\eta}= \ddot{o}\varsigma$ - «його» [8, с.1198], так і слово $\acute{\eta}= \mathring{\eta} \mu \acute{\iota}$ - «сказав» [8, с. 753]. Тут, як звичайно в прихованих віршах, можливе включення всіх потрібних варіантів прочитання одного і того ж слова. Згідно з міфами матір'ю Неоптолема була Деідамія дочка царя Ликомеда на острові Скірос. [12, 14] Відразу після загибелі Ахілла Гомер=Одіссей прибув на кораблі на Скірос за сином Неоптолемом (існувало пророкування, що без участі Неоптолема Троя, не впаде) і привіз його, ймовірно, з матір'ю його, Деідамієй, для прощання із Ахіллом. Дорогу на кораблі від Трої до Скіросу можна подолати за 2-3 дні, тобто через тиждень, 16 жовтня 609 р. до н.е., Гомер з Неоптолемом і Деідамією були вже біля Трої. Батько викупив тіло Ахілла у Пріама 19 жовтня. Так що, виділена дата поминок в слові Αίλίου дата (103 день, тобто 23 жовтня, утворена з букв ίλ, як в акровірші) відповідає всім реаліям. Два мезовірші LMVP.5.2-3.4 і LMVP.2.8-1.3 дають нову інформацію про загибель матері Гомера від рук 30-річного троянця, який потягнув на кораблі матір до виру Харибди і там її вбив 8 липня 609 р. до н.е. Тут в імені Понтарха виділені праворуч разом з приєднаною буквою - $\mathbf{0}$: Поита- $\mathbf{\rho}$ $\mathbf{\chi}$ $\mathbf{\eta}$ - $\mathbf{1}$ - $\mathbf{0}$ і це буквально має читатися «до Понту- $\mathbf{\rho}$ $\mathbf{\chi}$ $\mathbf{\eta}$ =168 р.- $\mathbf{1}$ -одну (від 10 відбирається перша цифра, як в акровірші) - (о - за 7 днів до початку року» (від 70 відбирається перша цифра). У другому мезовірші LMVP.2.8-1.3 Гомер вперше звертає увагу на те, що Ахілл загинув у день народження матері, в 85-й день, тобто 8 жовтня. Ім'я Діонісій розбите на три частини Διονύ- σιον - τут використовуються переклад Διο - «Божественну», і тренди: νύ = ναυς - «на корабπi» i σιον = σίω = σείω «γ виру» [8, c. 1476 = 1466].

Наведемо підтвердження в епосах відомостей, що містяться в мезовірші про загибель матері Гомера. Для цього звернемося до пеанів 24-ї пісні «Іліади» [9]. Тут жирним шрифтом виділені букви-цифри.

Пеан: імена і назви, в порядку їх згадування в 10-11 прихованих віршах XXIV пісні «Іліади»

№ индекса	Древнегреческое имя	Толкование	Примечания, стр. [8]
Si .24.325.153	Ιδ-αῖος (ἔλαυνε)	Троянец 30 л. (з Елаю убив) нар. в 85 д. 99 р.	809=460 (508) Mamu
Si .24.333.156	Ε-ρμείαν	Основу (Фетіду) в 358 д. 167 p.	654
Si .24.346.163	Ελλήσ-ποντον (ἵκανε)	біля (виходу) Греків у Понт	515-1355 (819)
Si .24.395.176	Ατρεΐωνι (του)	Нібито (помстився за загибель Трої в 240 д. 167 р.)	260 (1638=1630)
Si.24.397.177	Μυρμιδόνων	<u>10.Публічно</u> в 358 д. 167 р.	1115, 460
Si .24.397.178	Πο-λύκτωρ	Знищений <i>нар. в 63 д. 138 р.</i>	1346 <i>Гіл=Скіф</i>
Si .24.437.189	* Αργος	Працею в 55 д. 168 p.	229
Si.24.474.206	Αὐτομέδων	За Самовладну <i>нар. в 85 д. 99 р.</i>	266+1061
Si.24.474.207	Α-λκιμος	Сміливим сином <i>нар. в 105 д. 114 р.</i>	82
Si.24.536.231	δλβ-φ(τε πλούτφ)	11.3 Ольвії-1 заснов. <i>в</i> 23 д. 23 р. (з Аїда)	1163 (1331)

PVi.24.10. Ἰδαῖος (ἔλαυνε) Ερμείαν Ελλήσποντον Ατρεΐωνι (του) Μυρμιδόνων PVi.24.11. Πολύκτωρ Ἄργος Αὐτομέδων Αλκιμος ὅλβω(τε πλούτω)

PVi.24.10. Троянець 30 л. з Елаю нар. в 85 д. 99 р. Фетіду в 358 д. 167 р. біля виходу греків в Понт нібито помстився за загибель Трої в 240 д. 167 р. публічно в 358 д. 167 р. **PVi.**24.11. Знищений нар. в 63 д. 138 р. працею в 54 д. 168 р. за самовладну нар. в 85 д. 99 р. сміливим сином нар. в 105 д. 114 р. з Ольвії-1 Аїда заснован. в 23 д. 23 р.

Як видно з вірша **PVi**.24.10 Пеана 24-й пісні «Іліади» всі дані, наведені вище в зведених мезовіршах п'яти лапідарних пам'ятників знаходять тут повне підтвердження: і вік троянця 30 років; і те, що це трапилося в Босфорі біля виходу в Чорне море; і те, що помста сталася 8 липня 609 р. до н.е. У вірші додатково сказано, що це вбивство було помстою з боку Музи і Гомера, саме вони послали свого сина Гілла (Скіфа), той розшукав вбивцю його бабусі, і звів з ним рахунки 8 вересня 608 р. до н.е. Додатково зазначено, що сміливець був з Ольвії-1 в Аїді (м.Миколаїв), заснованої в 23 д. 23 р., тобто 7 серпня 753 р. до н.е. Ще одне повторення цієї дати основано на даних індексу Si.24.536.231 при назві Ольвія. Зауважу, що тут ім'я Ольвії, як міста, також було відновлено з тексту 24-й пісні «Іліади», де воно було записано з малої літери. Важливо підкреслити, що ця пісня була написана в Криму через 8 років після створення Пантеону лапідарних пам'ятників на Березані. Причому, у Гомера не було під рукою, створених ним лапідарних текстів. На острів Огігскій (Крим) Одіссей потрапив на щоглі й кілю від свого розбитого корабля, можна сказати голяка. Всі тексти їм були відновлені по пам'яті.

3 утворених 6 віршів шляхом редукції можна утворити три заключних (Final) акро-мезо-телевірша по 6 імен в кожному, в яких підбито підсумок Пеана Березанського Пантеону п'яти лапідарних написів:

LAVPF. Εύρησι-βίου Άνέσ-τησεν Λαέρτεω Φ-αρναγου Ινα-ρμαζος Α-ίλίου LMVPF. Χαριστήριον Πελαγου Άχιλ-λεί Λυ-σιμά-γου Κουλις Διονυσο-δωροσ LTVPF. Ν-εικίου Μοῦσαν Ποντά-ρχη-ι Διο-νύ-σιον Ύγείας "Ομηρι

LAVPF. Задумав життєпис Тесея заради воскресіння Лаертіда 50 літ у 16-річної задушили спокусниці одного під Іліоном.

LMVPF. Згадували моряки Ахілла 30 вбивали 20 задушили ременями п'яного Діонісія **LTVPF.** В Никії у Музи до 50-річчя Понтарха в 1-й день 169 р. Діонісію Пеан від Гомера

В Олімпах і Пеанах пісень «Іліади» та «Одіссеї» часто зустрічаються шестііменние вірші, але їх число не буває більше 4-х на одну пісню. Це говорить про те, що заради утримання закінченого сенсу всередині кожного прихованого вірша Гомер йшов на відхилення від принципу пятііменності. Так і тут, в заключному шестііменном телевірші LTVPF. чітко записано, що Пеан лапідарного Пантеону Гомером створений в місті Никії (вже сумнівів немає в тому, що він перебував на острові Березань) у Музи, і завершено його створення в 1-й день 169 р., тобто 16 липня 607 р. до н.е. Тут відібрана перша цифра з 10-ти тому, що в 10-й день Одиссей-Гомер вже поплив від Цірцеї до сирен.[2, 3] Пеан присвячений 50-річчю Ахілла-Діонісія в 169 р. І, здавалося б, що в перших двох віршах, тобто в акро-, і мезо-вірші, нічого нового не повідомляється. Насправді тут ще раз треба підкреслити прагнення Гомера до точності. У пам'ятнику № 3, де згадані імена К-ουλις і Λυσιμά-γου сумнів викликало те, скільки перших букв потрібно відібрати для вказівки числа з цих імен. Тут Гомер, здавалося б дрібниця, але він уточнив і цю обставину. В імені Фарнаг, відокремивши першу букву від усього слова, він затвердив тут інше тлумачення Ф-αρναγου, тобто 50 «баранів», тут мається на увазі тренд: αρνα = αρήν. Після цього нам нічого не залишається, як залишити для чисел тільки перші букви в іменах К-ουλις і Λυσιμά-γου.

Нарешті, з цих трьох окремих акро-, мезо- та теле-вірша потрібно скласти останній, підсум-ковий (Summary) акротелевірш всього Пеана **LATVPS**, узагальнюючий зміст усіх п'яти пам'ятни-ків. Тут перші імена відбираються від акровірша до телевірша, а останні імена для сумарного телевірша - у зворотному порядку:

LATVPS. Εύρησ-ιβίου Χαρισ-τήριον Νεικί-ου "Ομηρι Διονυσο-δωροσ Α-ίλίου

LATVPS. Задумав життєпис в 138 д. 167 р. для збереження пам'яті про нар. в 62 д. 119 р. в Никії до 50 л. у нар. в 105 д. 114 р. Гомер нар. в 61 д. 119 р. в 1 д. 169 р. брату подарунок, загинув в 85 д. 167 р. один біля Іліону від 40 воїнів нар. в 328 д. 127 р. (Паріса).

В підсумковому вірші Пеана всього комплексу **LATVPS** міститься вся необхідна інформація з вказівкою необхідних дат про автора пам'ятника, місці, де він створений, кому присвячений. Коротко кажучи, тут викладена заявка Гомера на створення «Іліади», приводом для якої послужило підле вбивство його брата Ахілла воїнами Паріса в 85 д. 167 р.

Якщо в 10-му вірші об'єднаного Пеана повторити складання акровірша для нього, то отримаємо акровірш-присвяту, який розкриває таємницю Гомера, висловлену ним в акровірші LAVO.5.1:

LAVP.10. Mo- ῦσαν ΜάΛΑ "Ομ-ηρι

LAVP.10. Нар. в 105 д. 114 р. Музі таємній нар. в 61 д. 119 р. Гомера в 1 д. 169 р.

Пояснимо отримання дат в акровірші **LAVP**.10 з урахуванням принципу безперервності відбору букв-цифр. В слові **Моїоси**, тут **ї-ос**=10 і **ν**=5, тобто 105 д. у зворотному напрямку **с**=1; **с**-**с**=1; і **ї**=4 утворюють 114 рік. В слові **Мє́лл** дату народження в 61 день отримуємо **M**+(**є́-л**)= 60 і **A**=1, тобто 61-й день, а 119 рік утворений з тих же буков у зворотному напрямку: **A**=1, **є́-**(**Λ**-**A**) = 1, і **M**+**є́+л**+**A**=9. В імені О**µηρι** рік створення підпису відновлюємо справа наліво: **ι** = 1 д. (**P** =100=1) (**η**-**р**-**ι** = 6) (**η**+**р**=9), тобто 169 р.

Саме поява цього акровірша-присвяти виправдовує в усіх відношеннях складання зведеного Олімпу і Пеана для всіх 5-ти пам'ятників. Не було в житті Гомера людини, який зіграв би більш значну роль, ніж його рідна старша сестра по батькові. Вона супроводжувала і направляла в потрібне русло його життя і творчість з самих ранніх років і до її кончини. Муза викликала до життя його геній і вона ж народила йому сина, який повинен був його вбити. І весь цей життєвий цикл генія знайшов втілення у складеній ним простій формулі: «Вся таємниця Гомера міститься в його Музі!». Всі свої твори він присвятив своїй Музі, він їй першій посилав свої нові творіння, вона була берегинею всіх його рукописів. Ніхто так багато не зробив для просування його праць в Ста-

родавній Греції, як вона. Свій найзначніше і найбільш популярний твір як у Греції, так і в Скіфії (про це говорить скіфська пектораль IV в. до н.е. [3, 4]) «Аргонавтику» він завершував в Ольвії-1 (м.Миколаїв) в грудні 591 р. до н.е., дивлячись на дим багаття, що спалює його Музу. Саме тоді він зрозумів, що дні його полічені і тому в цьому міфі назвав всіх своїми іменами. Там він повідомив своє справжнє ім'я (Зет), Ахілла (Калоїд), батька (Борей) і Музи (Клеопатра, тобто «прославивша батьківщину»). В поезії Стародавньої Греції Муза відома під псевдонімом Сапфо, а Ахілл - як Алкей. Муза загинула в один 85-й (8 жовтня) день з Ахіллом через 18 л. після нього, в 591 р. до н.е., і заповідала за рік до загибелі поховати її разом з Ахіллом на острові Левке (Зміїному).

Необхідно ще висловити припушення про те, як створювався Пантеон лапідарних написів. Перш за все, звернемо увагу на те, що для сумарного **LATVPS** і підсумкових віршів зовсім не знадобилися допоміжні слова. Це означає, що технологія створення таких складних віршів починалася саме з створення сумарного акротелевірша LATVPS до тривіршів (LAVPF, LMVPF, LTVPF), тобто формування Пеана йшло в зворотному порядку. Потім до них додалися ще імена і було отримано по два акровірша, мезовірша і телевірша, а в результаті було знайдено вихід на всю Таблицю Пеана. Від Пеана для організації Олімпу залишалося додати в потрібні місця всього 7 імен. Можна припустити, що перші три пам'ятника, створені в середині 609 р. до н.е. тоді ще не були об'єднані спільним задумом. Створення Пантеону з 5-ти плит було розпочато на початку 608 р., відразу після прибуття Гомера після загибелі всієї його ескадри в бухті лестригонів (Балаклава) і похорону матері. Ймовірно, саме усвідомлення необхідності виконання замовлення матері про камінь з його ім'ям і граничними датами життя, напоумили Гомера (пам'ятник № 5) створити цілий комплекс з 5-ти мармурових плит. Поштовх до цього міг бути дан народженням 4-го сина у Музи від нього 22 травня 608 р. до н.е., за яким послідувало створення 4-го пам'ятника (див. Рис.4). Саме він міг послужити основною сполучною ланкою всіх інших, вже створених лапідарних написів. Про це говорить і характер заповнення цієї мармурової плити. Крупний шрифт спочатку свідчить про те, що був інший задум, явно менш короткий за обсягом тексту. Потім, можливо, прийшла ідея про Пантеон і все було перероблено, але з урахуванням вже зробленої великими буквами написи. Невипадково із всіх інших записів, ця виявилася найбільш важкою для розшифровки відкритого тексту. Нарешті, в ході моїх досліджень прихованих текстів в лапідарних пам'ятниках Ольвії в одному з найбільших за ємності й значущості за змістом, в так званому «Декреті про Протагена» [17], Гомер залишив два прямих підтвердження того, що стосуються розглянутого тут Березанського Пантеону. З 131-го прихованого вірша Олімпу пам'ятника з'ясувалося, що Декрет присвячений Протагену (предку), тобто його прадіду і вчителю, знаменитому Олену = Арістею Проконеському = Арпоксаєві (за Геродотом) і Орфею за міфами. Нагадаю, що греки самі визнавали, що складати гекзаметри їх навчив Олен-Арістей, автор великого епосу «Арімаспейя» (Геродот). Так от, в 37-му вірші Олімпу «Декрета про Протагена» Гомер зазначив, що його вчитель був великим майстром «плетіння кошиків з замиканням початку на кінець», тобто складання та сплетіння акро-мезо-теле-віршів. Так що, це мистецтво Гомер опанував вже в 12 років, створюючи за участю Арістея, меморіальну плиту, яка була посмертно встановлена на Агорі м. Проконесса, його жителями в день 95-річчя учителя, 11 лютого 640 р. до н.е. А в 14-му вірші Олімпу «Декрета про Протагена» Гомер прямо записав, що у Музи на Агорі за 2 роки з дня загибелі Ахілла в 167 р. він спорудив 5 плит, присвячених загиблому.

Отже, з'ясовано, що зміст текстів прихованих віршів, складених на основі оригінальних лапідарних записів, цілком відповідає реаліям життя Гомера, описанному в 2001 р. в тезах іманентної біографії Гомера [3, 4], ще до відкриття прихованих віршів. А місцезнаходження Пантеону з п'яти лапідарних пам'ятників на острові Березань, пояснюється 40-річним базуванням там Музи Гомера, як організуючого центру його творчості. Зіставлення прихованих віршів лапідарних і тих, що дійшли до нас в письмових джерелах, виконане тут, показує, що при цьому спостерігається не тільки збіг змісту, але має місце точний збіг дат. А це можливо тільки при виконанні того й іншого однією людиною. Так що, можна з упевненістю говорити про авторство Гомера прихованих віршів як в лапідарних пам'ятниках, так і в писемних джерелах. Більше того, в цьому випадку вони прекрасно доповнюють один одного, звужуючи коло невизначеностей і різночитань змісту прихованих

текстів. Безумовно, базисну роль при цьому відіграють лапідарні приховані тексти, бо вони ϵ автографами. При дослідженні тих і інших джерел використана одна й та ж методика. Круг однакових подій, описаних в лапідарних пам'ятниках і епосах, повністю збігається в датуваннях. Все це здатне потрясти будь-яку уяву, бо за всім цим стояв геній Гомера. Безсумнівно, він володів абсолютною пам'яттю на все і колосальною швидкістю обчислень.

Можна і потрібно обговорювати деталі, представленого тут дослідження, це всього лише перший погляд на проблему розшифровки автографів Гомера. Але, в цілому це вже оскаржити неможливо. Круг вивчення життя і творчості Гомера замкнувся. Камені, як автографи поета, заговорили тією же мовою і тими ж датами, що і письмові тексти творів Гомера. Сподіваюся, що з цієї публікації почнеться епоха верифікації Гомера, як реальної історичної особистості. Велике - бачиться на відстані. Масштаб генія Гомера визначається часом його нерозуміння - 2600 років! Можна сказати, що в Пантеоні лапідарних пам'ятників, знайдених на Березані, Гомер, як Христос, воскрес, смертю смерть подолав...

Миколаїв, 19 травня 2013 р.

ДЖЕРЕЛА:

- 1. Каталог виставки «Борисфен-Березань. Початок Античній епохи в Північному Причорномор'ї. До 120-річчя археологічних розкопок на острові Березань» в Державному Ермітажі 23 червня-11 вересня 2005 р. Видавництво «АРС», СПб. 2005.- С. 142-143.
- 2. Золотухін А.І. Таємниці «Слова о полку Ігоревім» (монографічне дослідження). Миколаїв. Видавництво Ірини Гудим. 2005. -560 с. (http://www.homerandatlantis.com/?p=425)
  - 3.3олотухін А.І. Гомер. Іманентна біографія (Тези).- Миколаїв, АТОЛ, 2001 88 с. (http://www.homerandatlantis.com/?p=380)
- 4. Anatoliy Zolotukhin. Homer. The immanent biography. Nikolaev, Vozmozhnosty Kimmerii, 2006 -116 p. (http://www.homerandatlantis.com/?p=380&lang=en)
  - 5. Золотухін А.І. Лист Ахілла на свинцевій пластині, знайдений на острові Березань
- 6. Золотухін А.І. Сфінкс і скіфи. «Журнал поетів», №6-7, «Ехо планети», М., 2011.- С. 38-40. (http://www.homerandatlantis.com/?p=61)
- 7. Золотухін А.І. Гомер міф чи реальність? «Журнал поетами» №1, «Ехо планети», М., 2011.-С. 33-36. (http://www.homerandatlantis.com/?p=54)
  - 8. Дворецький І.Х. Давньогрецько-російський словник.- М. 1958.- 1905 с.
  - 9. http://www.perseus.tufts.edu/cgi-bin/ptext?doc=Perseus:text:1999.01.0133:book=1
- 10. Доватур А.І., Каллісто Д.П., Шишова І.А. Народи нашої країни в «Історії» Геродота, Вид. «Наука», М.- 1982, 453 с.
  - 11. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0135
  - 12. Словник античності. Пер. з нім. М.: Прогрес, 1989. 704 с.
- 13. Яйленко В.П. Грецька колонізація VII-III ст. до н.е. Поданим епіграфічних джерел.- М., Видавництво «Наука», 1982 р.
  - 14. Міфологічний словник. М.: Рад. енциклопедія, 1990. 672 с.
- 15. Золотухін А.І. «Дикий Сад» це Алібант Гомера, в газеті «Рідне Прибужжя» за 2 серпня 2011 р. (http://www.homerandatlantis.com/?p=113)
- 16. «Дикий Сад» археологічний пам'ятник XIII-IX вв. до н.е. ровесник Трої.- Миколаїв. Видавництво Ірини Гудим. 2007.
  - 17. Inscriptiones Tyrae, Olbiae, Chersonesi Tauricae., Basilius Latyshev, Petropoli.1916, № 32.